Влада – Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№№ 109—110 (1609—1610) ♦ Субота, 21 червня 1997 року ♦ Ціна договірна

Чорна неділя сорок першого

П'ятдесят шість років минає від тої страшної днини. Але для тих, хто пережив-перетерпів, виніс на власних плечах неймовірний тягар страждань і мук найбільшої трагедії XX століття, ніби вчора те все було.

Смертоносним смерчем прокотилася друга світова війна через нашу землю, зачепила своїм вогненним крилом кожну родину в Україні. Мільйони могил, мільйони вдів, мільйони сиріт і калік... Та війна і досі нам болить, постійно агадує про себе. Як залізний осколок під серцем колишнього фронтовика.

Матеріали про ті трагічні події з нашої історії читайте на 6-й і 8-й сторінках.

Закон також потребує захисту. Прокурорського

7

Найперше помічають того, хто сам себе пропонує

11

Зроби сам!

4

Нарешті розберемося з кордонами?

У Конча-Заспі під Києвом триває робота п'ятого засідання спільної україно-молдовської комісії з делімітації державного кордону. На порядку денному засідання — підбиття підсумків переговорів робочих груп, узгодження проекту лінії державного кордону на ділянках, які не було узгоджено, підготовка проекту договору між Україною та Молдовою про держкордон. У засіданні беруть участь голови зовнішньополітичних та прикордонних відомств, керівники прикордонних областей та районів Молдови й України. Заступник міністра закордонних справ України Костянтин Грищенко, який очолює українську делегацію, висловив сподівання, що сторони «зуміють якщо не закрити невирішені питання, то хоча б істотно просунутися в цьому», повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Хвора економіка — недолугий бюджет

Ранкове й денне засідання 20 червня

Так оцінювалася ситуація практично в кожному виступі представників парламентських комітетів, фракцій та груп у ході обговорення проекту закону про державний бюджет України на 1997 рік. Зокрема, народний депутат Володимир Пилипчук поставив питання руба:

— Чи може наша хвора економіка дати здоровий бюджет?

І сам же відповів: ні, не може. Наведені депутатами факти сповна підтверджують цей висновок.

Ось деякі з них. На сьогодні в Україні 2,5 млн. сімей не мають квартир. І, як видно, не матимуть у найближчому майбутньому, бо спорудження житла за рахунок бюджетних коштів в останні роки скоротилося у сто разів. Проект бюджету-97 передбачає на будівництво житла гнітючу мізерію. Водночас вихід є: налагодити надання державою пільгових (на 10-15 років) кредитів на спорудження або купівлю громадянами житла.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

«Велика сімка» стала «вісімкою». Майже такою ж великою

В американському місті Денвері (штат Колорадо) зібралися лідери восьми держав світу: Сполучених Штатів, Японії, Франції, Великобританії, Німеччини, Канади, Італії та Росії. Вони обговорюватимуть низку важливих питань, насамперед тих, що стосуються міжнародної економіки та безпеки.

Зокрема, йтиметься про надання Україні подальшої допомоги в закритті до 2000 року Чорнобильської АЕС. Незадовго до початку саміту в Денвері стало відомо, що «велика сімка» готова й надалі фінансувати закриття ЧАЕС за умови, що «Київ буде робити зустрічні кроки». Лідерів найрозвиненіших держав світу хвилює те, що Україна надто повільно здійснює реформи в енергетичному секторі.

(Закінчення на 10-й стор.).

Вклонилися Кобзареві

Сердечно зустріла Черкащина учасників Днів культури Словацької Республіки в Україні. Офіційна делегація та митці відвідали Канів, де вшанували пам'ять Тараса Шевченка.

У Черкасах на честь гостей відбувся прийом, даний обласною держадміністрацією, у музично-драматичному театрі — святковий вечір україно-словацької дружби зібрав захоплену публіку.

А профспілки знову проти Кабміну

Президія Федерації профспілок України вирішила відновити підготовку до проведення другого етапу Всеукраїнської акції протесту профспілок, призупиненої у жовтні 1996 року, і висунути вимогу відставки уряду.

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» у прес-центрі служби ФПУ, на засіданні президія визнала незадовільною роботу уряду з виконання Підсумкового протоколу переговорів представників профоб'єднань з Кабінетом міністрів.

Президія назвала недостатніми заходи, яких вживає уряд щодо погашення заборгованості у зарплатах, захисту вітчизняного виробника, розблокування кризи неплатежів, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

У номер

Треба проконсультуватися

До Києва для проведення консультацій з керівництвом України як посередника в урегулюванні відносин між Кишиневом та Тирасполем прибув президент невизнаної Придністровської Молдовської Республіки Ігор Смірнов. Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в МЗС України, під час двосторонніх зустрічей сторони обговорять питання участі України в переговорах між Молдовою та Придністров'ям з визначення статусу ПМР, а також торговельно-економічні питання.

Указ Президента України

Про покладення на В. Дурдинця виконання обов`язків Прем`єр-міністра України

Покласти на час хвороби ЛАЗАРЕНКА Павла Івановича виконання обов`язків Прем`єр-міністра України на ДУРДИНЦЯ Василя Васильовича — першого віце-прем`єр-міністра України.

Президент України
Л.КУЧМА.

м. Київ,
19 червня 1997 року.
№ 552/ 97.

Постанова Верховної Ради України

Про призначення Євграфова П. Б. суддею Конституційного Суду України

Верховна Рада України **постановляє:**

Призначити ЄВГРАФОВА Павла Борисовича суддею Конституційного Суду України.

Голова Верховної Ради України
О.МОРОЗ.

м. Київ, 19 червня 1997 року.
№379/ 97-ВР.

Врожай-97

Будемо з хлібом

На Хмельниччині планують зібрати 1,8 млн. тонн зерна, що на 500 тисяч тонн більше, ніж торік.

Обласна державна адміністрація за участю керівників адміністрацій, провідних спеціалістів сільськогосподарських управлінь та підприємств завершила комплексне обстеження всіх районів. Об'їжджаючи райони та господарства краю, учасники переджнивної акції вивчали стан посівів, якість підготовки техніки, зернотоків та хлібоприймальних підприємств.

Якщо, скажімо, у Віньковецькому районі вже завершують ремонт зернозбиральної техніки, то їхні сусіди з Деражнянського району полагодили тільки половину комбайнів.

Найліпше підготувалися до жнив сільгосппідприємства Дунаєвецького, Ярмолинецького та Красилівського районів. Тут окремі господарства вже сьогодні обіцяють збирати по 65—70 центнерів озимих.

Михайло ВАСИЛАШКО.

Хмельницький.

Парламентська хроніка

Проект суперечить Конституції. Але робота над ним триває

Вечірнє засідання 19 червня

Верховна Рада розпочала друге читання проекту державного бюджету на поточний рік. У вступному слові Голова ВР Олександр Мороз докладно виклав історію роботи депутатів над проектом кошторису, а також зупинився на процедурі його розгляду, погодженій з керівниками депутатських груп і фракцій.

Міністр фінансів Ігор Мітюков у своїй доповіді насамперед підкреслив: «Сподіваюся, що це буде останній проект державного бюджету на 1997 рік». Водночас він проаналізував ситуацію з виконанням минулорічного державного кошторису. На думку міністра фінансів, 1996 рік «був надзвичайно тяжкий для економіки України в цілому і для фінансово-бюджетної системи зокрема». Адже виробництво валового внутрішнього продукту зменшилося проти 1995 року на 10 відсотків. Дві п'ятих підприємств працювало на шкоду собі. Їм завдано збитків на 5 мільярдів гривень, що становить трохи більш як третину їхнього прибутку. На 800 мільйонів гривень зменшилися надходження до казни податку на додану вартість і податку на прибуток. На 150 мільйонів гривень менше, ніж намічалося, отримано акцизного збору від скорочення виробництва лікеро-горілчаних виробів. Одне слово, усі прорахунки вкупі дали змогу виконати зведений державний бюджет лише на 87,9 відсотка. Державний бюджет зазнав утрат на суму 5,1 мільярда гривень.

Загострилася ситуація і з кризою неплатежів. Дебіторська заборгованість зросла у 2,2 раза, а кредиторська — у 2,4 раза і становили на початок року, відповідно, 48 і 73,2 мільярда гривень.

Потім Ігор Мітюков зупинився на тих проблемах, з якими зіткнувся уряд цього року. Він звернув увагу народних депутатів на основні положення проекту державного бюджету 1997 року і тих принципах, за якими верстався кошторис.

Опісля відповідей міністра фінансів на запитання народних депутатів слово надали голові Рахункової палати Валентинові Симоненку. Вперше контрольний орган Верховної Ради проаналізував ситуацію, яка склалася з виконанням бюджету. По суті, вперше зроблено спробу системного аналізу не тільки використання державних коштів, а й тих причин, які не дозволяють поки що подолати соціально-економічну кризу в Україні. На думку Валентина Симоненка, економіка держави потерпає насамперед від непродуманих рішень урядовців. Хоч як дивно, серед злісних порушників фінансової дисципліни промовець назвав Міністерство фінансів і його структурні підрозділи, як-от: Державне контрольно-ревізійне управління, Державне казначейство та ряд інших.

Голова Рахункової палати не тільки проаналізував проект бюджету на 1997 рік, а й назвав конкретні джерела фінансового поповнення державної казни. Валентин Симоненко вважає, що необхідно доопрацювати проект кошторису, уточнити деякі доходні і витратні статті для того, щоб «припинити систему колективної безвідповідальності».

Голова Комітету з питань бюджету Микола Азаров поінформував сесію про роботу над проектом кошторису і процедуру його затвердження.

У ході обговорення Олександр Лавринович від імені Комітету з питань правової політики і судово-правової реформи запропонував відхилити проект бюджету, бо він суперечить семи статтям Конституції. Однак Верховна Рада прийняла рішення доопрацювати цей проект. Водночас було утворено погоджувальну комісію для його доопрацювання на чолі із заступником Голови Верховної Ради Віктором Мусіякою. Обговорення проекту бюджету продовжиться наступного дня.

Володимир КОРОЛЮК.

Хвора економіка — недолугий бюджет

(Початок на 1-й стор.).

— Схоже, уряд засвоїв лише дві арифметичні дії: віднімати і ділити, — сказав народний депутат Михайло Парасунько. — Але віднімають чомусь переважно у села. Що ставить його на межу деградації та вимирання. Адже на створення соціальної інфраструктури на селі держава не виділяє жодної копійки.

Виступ колеги по парламенту доповнив депутат Володимир Алексєєнко, який зазначив, що передбачуване збільшення податку на землю в 1,8 раза — це шлях до перетворення донедавна квітучого українського села на пустелю.

Депутат Йосип Вінський наголосив, що бюджет нинішньому урядові потрібен лише для того, щоб одержати чергову доларову позичку, бо саме таку умову (прийняття бюджету) поставили зарубіжні «благодійники». У зв'язку з цим доречно нагадати зваблиі обіцянки виконавчої влади: проведемо приватизацію — будуть у держави гроші, запрацює економіка, здобувши справжнього господаря. А що маємо реально? Економіка «лежить», а грошей у держави як не було, так і немає. Тож доводиться йти по світах з простягнутою рукою, влазячи все глибше у боргову кабалу.

Цілком правий був депутат Сергій Терьохін, який зауважив, що головне не в тому, КОЛИ приймати державний бюджет, а в тому, ЯКИМ він має бути за своїм наповненням. У запропонованому вигляді бюджет-97 потребує суттєвої доробки.

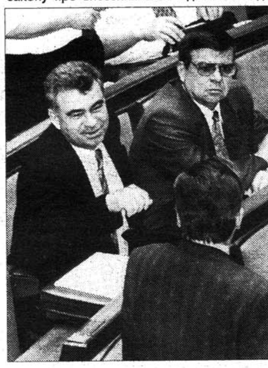
Народні депутати зажадали щоквартальних звітів уряду про виконання бюджету; обов'язкового притягнення до кримінальної відповідальності службовців, винних у порушеннях виконання бюджету; підвищення асигнувань на Збройні сили; водночас —різкого скорочення штатів чиновництва у столиці і на місцях; спрямування коштів із бюджету на реальну підтримку власного виробника, а не на закупівлю товарів за кордоном та на купівлю іномарок. Бо за якими це правилами, казав один із депутатів, завгосп президентської адміністрації їздить на «Мерседесі», а на виробництво вітчизняної сільськогосподарської техніки уряд грошей не виділяє?

Щодо того, приймати чи ні поданий на друге читання проект бюджету, розкид позицій зводиться зрештою до двох: не приймати (більшість думок); прийняти після серйозної доробки. Більшістю у 273 голоси сесія доручила тимчасовій спеціальній комісії доопрацювати проект бюджету-97 з урахуванням зауважень і пропозицій народних депутатів, висловлених у ході обговорення 19—20 червня, з тим щоб остаточно визначитися щодо його прийняття (або відхилення) наступного сесійного тижня.

Після перерви сесія обговорила проект закону про внесення змін і доповнень до Закону «Про державне регулювання виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами». Важливість цього питання очевидна: народний депутат Анатолій Моцпан зазначив, що відмова держави від монополії на виробництво та реалізацію алкогольних напоїв і тютюнових виробів обертається втратою для бюджету щонайменше 1 мільярда доларів щороку. Надзвичайно гострою проблемою тут залишається контрабандне виробництво та реалізація алкогольних і тютюнових виробів. В Україні діють сотні (якщо не тисячі) підпільних заводів і цехів з виробництва та розливу «самопальних» алкогольних напоїв. Існує надзвичайно широко розгалужена система контрабандної реалізації цієї продукції. Масово розвозять алкогольні напої та тютюнові вироби сумнівної якості через митниці. Ось вони, «чорні дірки», через які переганяють величезні кошти на активи тіньового та кримінального капіталу, водночас перекриваючи джерела надходжень до державного бюджету.

Депутати, усвідомлюючи важливість проблеми, дружно проголосували за прийняття проекту зазначеного закону. Як тотний додаток до нього прийнято рішення про доручення урядові прискорити розробку державної програми «Цукор». Введення її в дію має припинити практику розбазарювання цінної сировини, а також підпільного виробництва самогону.

Сесія прийняла проект закону про внесення змін і доповнень до Кодексу України про адміністративні правопорушення (до статті 200 стосовно формування бюджету). Останні півгодини відведеного Регламентом часу було присвячено проголошенню депутатських запитів, а також на запитання та заяви народних депутатів.

Іван ДМИТРЕНКО.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Комітет з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку розглянув пропозиції і зауваження до проекту закону про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України (стосовно формування бюджету, до другого читання). На території нашої країни залізничники та члени їхніх сімей користуються правом безплатного проїзду залізничним транспортом протягом всієї історії існування залізниць. Пільги для залізничників збережені в усіх країнах СНД за рішенням Ради з питань залізничного транспорту держав—учасниць Співдружності і в жодній з них уряди і парламенти не роблять спроб позбавити залізничників цих пільг.

До речі, залізничники інших країн мають набагато більші пільги, ніж їх колеги в Україні. Так, в Польщі, Словаччині, Угорщині видається один квиток на працівника і членів його сім'ї на цілий рік на всі поїзди по території країни. Право безплатного проїзду мають пенсіонери. Залізничники країн Європи і члени їхніх сімей один раз на рік одержують міжнародну безплатну квиткову книжку для проїзду 30 країнами.

Позбавлення залізничників України та членів їхніх сімей права безплатного проїзду, на думку членів комітету, не сприятиме збереженню соціальної стабільності в галузі.

Тому слід зберегти діючу редакцію статті 16 Закону «Про залізничний транспорт». А саме: працівники залізничного транспорту загального користування та члени їхніх сімей (утриманці) користуються правом на безплатний проїзд залізничним транспортом. Порядок та умови надання цих та інших пільг встановлюються Кабінетом міністрів колективними договорами та угодами. А також: за працівниками підприємств, організацій і установ залізничного транспорту загального користування, які були переведені на іншу роботу в цій галузі або в інші галузі, внаслідок трудового каліцтва чи професійного захворювання, або якщо вони вийшли на пенсію по інвалідності чи за віком, зберігається право на безплатний проїзд залізничним транспортом та інші пільги, які встановлені законодавчими актами України для працівників залізничного транспорту, колективними договорами та угодами.

Комітет з питань Регламенту, депутатської етики та забезпечення діяльності депутатів розглянув подання Верховній Раді України Генерального прокурора Г. Ворсінова про надання згоди на притягнення до кримінальної відповідальності народного депутата, голову Комітету з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією Г. Омельченка. В обговоренні взяли участь працівники прокуратури, народні депутати. З чітким, аргументованим спростуванням за всіма пунктами обвинувачення виступив народний депутат Григорій Омельченко.

Відповідно до вимог статті 9.6.2. Регламенту Верховної Ради прийнято рішення внести подання Генерального прокурора на розгляд парламенту для прийняття остаточної ухвали.

Прес-служба
Верховної Ради України.

Володимир КОРОЛЮК, «Голос України»

Виконавча влада себе не обділяла

— Я вмовлятиму фракцію комуністів, щоб мої колеги-однопартійці проголосували за нинішній проект бюджету, — підкреслив на прес-конференції 19 червня заступник голови Комітету з питань бюджету Володимир Пустовойтовський.

Проте члени профільного комітету вважають, що проект державного кошторису вельми недосконалий. Однак краще мати такий, аніж не мати ніякого. Бо, як висловився народний депутат Юрій Болдирев, «ручне управління» дозволяє маніпулювати коштами. Він повідомив, що, наприклад, діяльність Верховної Ради за підсумками минулого року профінансовано десь на дві третини від запланованого. Водночас Кабінет міністрів отримав 90 відсотків коштів від потреби, а адміністрація Президента — 95 процентів.

Одне слово, виконавча влада не оминала себе увагою, хоча, скажімо, галузі освіти й охорони здоров'я профінансовано з державної казни менше, ніж на чверть потреб.

На думку членів Комітету з питань бюджету, потрібна дещо інша фінансова політика держави, для стимулювання насамперед виробництва. Лише за такої умови коштів вистачить і для розвитку соціально-культурної сфери, і для покриття потреб дотаційних регіонів.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких декретів Кабінету Міністрів України з питань валютного регулювання

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести до Декрету Кабінету Міністрів України від 19 лютого 1993 року №15-93 «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №17, ст.184) такі зміни:

пункти 1,2,3 статті 4 виключити;

в абзаці п`ятому пункту 2 статті 16 слова і цифру «пунктами 3 і» замінити словом «пунктом».

2. Визнати таким, що втратив чинність Декрет Кабінету Міністрів України від 19 лютого 1993 року №16-93 «Про тимчасовий порядок використання надходжень в іноземній валюті» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №17, ст.185).

3. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

4. Кабінету Міністрів та Національному банку України у місячний термін привести у відповідність з цим Законом свої нормативні акти.

Президент України
Л.КУЧМА.

м. Київ, 3 червня 1997 року.
№ 295/97-ВР.

РЯДОК ЛИСТА — ПЛАСТ ЖИТТЯ

Тенденції

ОНОВЛЕННЯ керівної команди Львівської облдержадміністрації спричинило свіжий потік письмових і усних звернень громадян, які розраховують на нові підходи до розв'язання старих проблем. До обласної держадміністрації надійшли тисячі звернень. Деякі з них були відправлені за двома адресами — до редакції газети «Голос України» та до органу влади.

Листи читачів коментує голова держадміністрації Михайло ГЛАДИЙ;

—Кожна особиста проблема вияскравлює процеси, що хвилюють усю громаду, а, отже, потребують комплексного підходу. Переважна більшість громадян, як засвідчує редакційна і наша пошта, звертається з клопотанням про надання матеріальної допомоги, покращення житлових умов, вирішення земельних спорів, врегулювання міжконфесійних конфліктів, з приводу затримки виплати пенсій.

У першому кварталі виділено матеріальну допомогу на суму 41,9 тисячі гривень 450 особам. Звісно, ця «краплина» не вирішує проблеми. Кількість знедолених і малозабезпечених, на жаль, зростає, та ми не можемо вдовольнитися констатацією загальновідомих фактів на взірець: «В Україні — криза, бюджет дірявий, усім скрутно» тощо. Бо є ще невикористані важелі впливу і такі, які певні служби і особи, наділені високими повноваженнями, випустили з рук. Найперша нарада, яку провела нова адміністрація, була присвячена проблемі цих «важелів», а саме: підвищенню особистої відповідальності керівників районних органів влади, правоохоронних структур за стан економіки, а отже і добробут громадян. Показовим у цьому контексті є лист директора Бориславського ЗАТ «Фарфор» В. Биня, який надійшов до редакції газети «Голос України»:

«... Знаю, що ви оголосили елементи надзвичайного стану в економіці області і закликали до відповідальності за цей стан місцевих керівників. Саме тому сподіваюся, що ситуація, яка склалася на Бориславському ЗАТ «Фарфор» не залишиться поза вашою увагою. 20 лютого 1997 року рішенням Дрогобицького районного суду я поновлений на посаді директора Бориславського ЗАТ «Фарфор». Увесь рік довелося чекати, аби довести, що мене було усунено з цієї посади силою, з порушенням закону, приниженням честі і гідності. Як видно зараз, хтось був зацікавлений в розвалі підприємства. У Бориславі останнім часом спостерігаються факти стихійного звільнення керівників підприємства. Очевидно, влада запевнила людей, що закон у нас безсилий, зате сила є законом...»

Відслідковуючи разом із газетою бориславські події, ми дійшли висновку: йдеться не лише про долю директора чи покарання винуватців конфлікту. За всіма цими перипетіями проглядає тенденція: постприватизаційні процеси пущені на самоплив, а вони потребують комплексного регулювання. Відпрацьовуватимемо механізми впливу на постприватизаційні процеси з тим, щоб не допустити руйнації виробництва, а отже і зменшення надходжень до місцевого бюджету, падіння добробуту громадян тощо.

Чималий потік скарг, звернень спричиняють міжконфесійні конфлікти. Порівняно із 1990—1991 роками ситуація разюче змінилася: було 900 конфліктних ситуацій довкола храмів, нині — 50. Але це також багато. Окремі керівники райдержадміністрацій та правоохоронних органів не використовують повною мірою заходи правового впливу щодо громадян та фізичних осіб, які допускають порушення чинного законодавства. Ми рішуче виправлятимемо таке становище. Та листи, звернення, особливо повторні, дають підстави і для інших висновків: не все гаразд із мораллю і духовністю в пастви і окремих душпастирів. Суд ухвалив рішення, наприклад, про почергову відправу, судові виконавці зробили свою справу, а після того парафіяни знову силоміць захоплюють храм. Так сталося, зокрема, в селі Свіржські Глібовичі Перемишлянського району. Отже, правове поле само собою ще не забезпечує порядку. З громадою слід працювати, беручи до уваги й неписані закони та «параграфи».

То не штука — допомогти одному, другому, десятому. Від цього вал претензій і скарг не зменшиться. Статистика свідчить про зростання кількості скарг від інвалідів щодо зменшення пільг на придбання медикаментів. Об'єктивні причини такої ситуації —навіч, та хіба повернеться язик сказати про це людині, яка потребує допомоги? Звернення інвалідів спонукали нас розпочати роботу над запровадженням механізму адресної допомоги.

Тішить тенденція щодо зменшення земельних спорів. Конфлікти врегульовано завдяки паюванню землі, видачі актів на власність. Та оскільки земельна реформа є однією із пріоритетних наших програм, кожен лист і навіть неправомірна скарга стають приводом для всебічного аналізу перебігу подій на місцях. Наприклад, мешканець селища Івано-Франкове І. Дацко не мав рації, оскаржуючи дії селищної ради. Але його лист став сигналом для перевірки, внаслідок якої голова селищної ради В. Литвинов та землевпорядник Л. Новоселець притягнуті до адміністративної відповідальності за неправомірне виділення земельних ділянок під індивідуальне будівництво.

Кожен лист, навіть якщо в ньому висловлені нереальні забаганки, — то барометр суспільних процесів. Прагнемо зробити все можливе, щоб він показував «ясно».

Ольга КРАСОВСЬКА, журналіст

Що в силах твоїх, УАМРВ?

Представники різних регіонів країни з'їхалися до Києва на чергові загальні збори Української асоціації місцевих та регіональних влад (УАМРВ). Нагадаємо, що УАМРВ було створено в результаті реорганізації 1992 року Асоціації породнених міст.

На зборах заслухали звіт правління про діяльність асоціації, внесли зміни та доповнення до статуту, затвердили новий склад правління, розглянули плани роботи на 1997—1998 роки.

Також було прийнято звернення учасників загальних зборів до територіальних громад, органів місцевого самоврядування України. У зверненні, зокрема, зазначається, що будь-які реформи «згори» не мають успіху, якщо їх не підтримують «знизу». Висловлено прагнення налагодити взаємодію і співпрацю територіальних громад сіл, селищ, міст, а також органів місцевого самоврядування на регіональному рівні.

У роботі зборів узяв участь Президент України Леонід Кучма. У своєму виступі він, наголошуючи на особливому значенні місцевого самоврядування, визначив його як нову територіальну організацію влади, що приходить на зміну попередній радянській. Президент зазначив, що звернувся до парламенту стосовно повторного розгляду окремих положень Закону «Про місцеве самоврядування». Також висловив серйозне занепокоєння кризою місцевих фінансів, констатуючи, що без грошей місцева влада перетворюється на паперову. Причину загострення кризи Л. Кучма вбачає і в тому, що досі не прийнято держбюджет на 1997 рік.

Глава держави наголосив і на необхідності піднесення ролі місцевих податків, які могли б стати одним з головних напрямів зміцнення місцевих бюджетів.

Л. Кучма піддав критиці темпи приватизації у промисловості. Така затримка, на думку Президента, ставить під загрозу виконання нашою країною зобов'язань перед міжнародними фінансовими організаціями. Глава держави зауважив, що керівники місцевих органів виконавчої влади нестимуть персональну відповідальність за хід приватизації в їх регіонах.

Наостанок Президент висловив сподівання, що асоціація консолідуватиме суб'єкти місцевого самоврядування.

Фото Валерія СОЛОВЙОВА.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ, «Голос України»

Чи діє в Києві закон про самоврядування

ГОЛОВА Київської міської державної адміністрації Олександр Омельченко разом зі своїми заступниками та окремими народними депутатами зустрівся з журналістами.

У вступному слові він проаналізував події, що сталися в Київській мерії 12—14 червня. Зокрема, він спростував інформацію, яка з'явилася в засобах інформації, що за його розпорядженням не допускали до робочих місць керівників міської ради, а також знімали номери з їхніх службових машин.

«Номерні знаки знімали з автомашин працівники ДАІ у зв'язку з технічними несправностями, — сказав Олександр Омельченко. — Випадково до їх машин потрапило службове авто Леоніда Косаківського».

Разом з тим голова держадміністрації стверджував, що з ряду причин, і передусім виходячи з конституційних положень, Закон про місцеве самоврядування, яким керувався у своїх діях голова Київради Леонід Косаківський, у Києві не працює — аж до прийняття закону про столицю.

Олександр Омельченко розповів присутнім про конкретні дії адміністрації із забезпечення мешканців міста всім потрібним — водою, теплом, продовольством. «Ми закінчили виплату пенсій уже за червень, — сказав він. — До кінця місяця вчителі одержать у повному обсязі відпускні. І взагалі, в Києві економічне становище набагато краще, ніж в інших містах».

Спокійний хід прес-конференції порушив народний депутат України Володимир Бондаренко, який привселюдно заявив, що згідно з Законом про місцеве самоврядування ряд депутатів Київради зберуть сесію і виявлять недовір'я голові ради Косаківському. Журналісти, зокрема «Голосу України», запитали Бондаренка, як же він спиратиметься на закон, який у Києві не діє, і, по-друге, як він збирається усунути від обов'язків голову міської ради, коли Косаківського обрали мешканці всього Києва, а Бондаренка, приміром, — лише одного округу?

І хоча голова адміністрації спробував поправити надто рішучого депутата, сказавши, що до прийняття закону про столицю такі дії недоречні, Володимир Бондаренко вперто гнув своєї.

І лише після того, як керівники державної адміністрації повернули все-таки прес-конференцію у ділове русло, зосередившись на проблемах міста, розмова знову набула спокійного, ділового характеру.

У номер

● Донецьк

Господині буде до вподоби

Пробну партію — 200 штук газових плит нової моделі—випустило акціонерне товариство «Дружківський завод газової апаратури». Першим замовником новинки, виготовленої в реконструйованому за останнім словом техніки цеху, став російський Газпром. Дітище дружківців, не поступаючись імпортним аналогам, має над останнім беззаперечну перевагу — доступну ціну.

● Сімферополь

У Криму неспокійно

Нерозв'язання проблем депортованих у минулому громадян призводить до регулярних сплесків напруженості в різних регіонах Криму. Минулого тижня група кримських татар зайняла приміщення колишнього дитячого садка в селі Азовське Джанкойського району, вимагаючи розміщення там кримськотатарської школи, у чому правління місцевого колгоспу їм відмовляло. Дещо раніше мешканці одного з кримськотатарських селищ, не дочекавшись розв'язання пекучих соціальних проблем, перекрили автомобільну трасу в Білогірському районі. Їхній приклад наслідували жителі трьох сімферопольських масивів компактного проживання депортованих — Лугового, Васієта і Строгановки, які днями блокували автомобільний рух на об'їзній трасі на околиці Сімферополя. Учасники акції вимагали від влади елементарного — нормальної дороги, хоча б одного телефону на масив і сміттєвих баків, а також українського громадянства і прописки у своїх помешканнях.

Кримські татари заявили, що повторять акцію через 10 днів, якщо їхні вимоги не будуть виконані.

● Харків

Незалежні обіцяють підтримати

У Харкові створюється незалежний центр підтримки промислових підприємств. Серед головних його завдань — структурна реорганізація виробництва, допомога спеціалістам заводів і фабрик в налагодженні ринкових механізмів, перекваліфікація кадрів. Серед перших підприємств, які одержать фінансову й консалтингову допомогу, названо заводи «Південкабель», «Точприлад», Роганський м'ясокомбінат і АТ «Плитковий завод».

● Ужгород

Літо — пора оздоровлення

Розпочався літній оздоровчий сезон закарпатських дітей. Для них в області обладнано 15 таборів, де відпочинуть понад десять тисяч хлопчиків і дівчаток.

Закарпатська держадміністрація прийняла ухвалу —вихованці сирітських притулків користуватимуться оздоровчими послугами безоплатно. На дитячий відпочинок з місцевої казни виділено понад 400 тисяч гривень.

В обласному центрі при місцевих школах діятимуть десять денних таборів відпочинку.

Світлана ПИСАРЕНКО, «Голос України»

Медицина як містерія контактів

Діалог тижня

ПОЧЕСНИМ доктором медицини Національного медичного університету імені О. Богомольця за рішенням вченої ради вузу став президент Польської академії медицини академік Казімєж Імєлінський. Ректор університету академік Євген Гончарук вручив докторантові диплом і висловив сподівання, що український і польський народи поглиблюватимуть дружні відносини, а вчені й надалі активно співробітничатимуть.

Виступаючи на засіданні вченої ради, Казімєж Імєлінський розповів присутнім про наукові пошуки Польської академії медицини, а також про власні. Вчений навіть застосував у своїй промові визначення, що медицина — це містерія контактів між людьми. До цього, з огляду на події, що сталися в житті польських та українських вчених, можна додати: і між країнами. Бо контакти між людьми, незалежно від того, в яких країнах вони живуть і працюють, мають гуманістичне навантаження. І такий філософський підхід до особистості, до кожної людини зокрема, особливо важливий нині, у наш технократичний час. Його втілила в конкретних кроках Польська академія медицини, як сказав пан Імєлінський, ця елітарна корпорація вчених зі світовими іменами (в ній представлено науковий золотий фонд 22 країн світу, серед членів академії 8 лауреатів Нобелівської премії). Асамблея Польської академії медицини таємним голосуванням одностайно обрала почесними членами Академії ректора Національного медичного університету імені О. Богомольця Євгена Гончарука та відомого хірурга Валерія Запорожана, ректора Одеського медуніверситету. Це врешті і є світове визнання української медицини та медичної вищої школи. У середині травня 1997 року відбулися чергова Асамблея Польської академії медицини та міжнародний симпозіум «Медицина на порозі XXI сторіччя. Особистість лікаря як ліки», організований Польською академією медицини. На урочистому засіданні в Королівському замку у Варшаві Євгенові Гончаруку та Валерію Запорожану було вручено дипломи почесних членів Польської академії медицини та високі нагороди —золоту медаль Альберта Швейцера. Її засновано в пам'ять великого лікаря, гуманіста, філософа, теолога, музикознавця, лауреата Нобелівської премії миру 1952 року Альберта Швейцера.

Нагородження наших співвітчизників знайшло схвальний відгук в академічному світі. Про це говорили й учасники симпозіуму у Варшаві, і присутні на засіданні вченої ради Національного медуніверситету. Зокрема, від імені ради старійшин вузу — професор Юрій Бернадський, завідувач кафедри терапії професор Іван Сахарчук, а також завідувач кафедри нормальної анатомії Іван Бобрик, котрий брав участь у визволенні Польщі від фашизму. Сивочолі професори також щиро бажали своєму колезі з Польщі Казімєжу Імєлінському, який став почесним доктором медицини в українській альма-матер, успіхів на наукових теренах, звісно, здоров'я і навіть увійти до клубу довгожителів...

Під час церемонії вручення Казімєжу Імєлінському диплома почесного доктора медицини були присутні президент Медичної академії НАН України академік Олександр Возіанов, перший заступник міністра охорони здоров'я Любов Некрасова, а також Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Польща в Україні Єжи Бар.

На знімку: ректор Національного медуніверситету імені О. Богомольця академік Євген Гончарук (ліворуч) вручає диплом почесного доктора медицини президентові Польської академії медицини Казімєжу Імєлінському.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Оксана ТЕЛЕНЧІ, «Голос України»

Презентація тижня

«Світоч» — усе для тебе

За сприяння Європейського банку реконструкції і розвитку на «Світочі» введено в дію нову лінію з виробництва шоколаду. Її проектна потужність п'ять тонн на зміну.

Кожен крок «Світоча» в царині завоювання ринку стає вагомою подією і святом для всього регіону. Ось і цього разу на презентацію нової лінії від італійської фірми «Маццотті Ренато» прибули керівники органів влади — голова облдержадміністрації М. Гладій, голова Львівської міськради В. Куйбіда, гості з Києва, Італії, журналісти. Оглядини традиційного і новітнього виробництва промовисто ілюструють, що кондитерська фірма «Світоч» зробила не крок, а високий стрибок до нової якості. Унікальна для української кондитерської галузі лінія забезпечує високий рівень автоматизації виробництва шоколаду, виняткову стерильність упакування. Всіма технологічними процесами керують мікроелектронні пристрої. Загалом лінію обслуговуватимуть разом із допоміжними службами лише вісім осіб. Тут уже розпочато випуск ексклюзивної шоколадної продукції, а саме: шоколад «Світоч» з абрикосовим смаком, шоколад «Світоч» з цілим горіхом, фігурний шоколад «Золотий лев» з начинкою, декорований білим шоколадом у формі лева, фігурний шоколад «Для тебе» у формі серця.

Першими дегустаторами нової продукції стануть дитячі установи Львова, для яких фірма приготувала сюрприз. Врешті виграють усі жителі області, бо із введенням нової лінії податковий внесок «Світоча» до бюджету становить понад триста тисяч гривень щодоби.

А в цеху, де розташована нова лінія, половина виробничих площ поки що вільна: золотий лев готується до нового стрибка.

Львів.

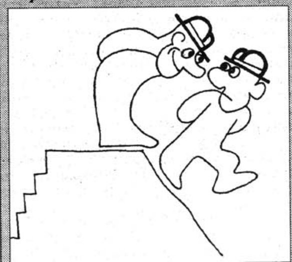
Дошка пошани

Зроби сам

Президент України Леонід Кучма: «На питання про честь і мораль Прем'єр має відповісти сам».

Від чергового.

Коли й надалі таке самоправство піде, то верховний арбітр нації, він же головний символ країни, взагалі може без роботи залишитися...

У воді не тоне, у вогні не горить

—Ти чув, після поїздки Василя Васильовича до Краснодона тамтешні шахтарі спалили опудало?..

—Чис?

—Кажуть, воно було без нічиїх прикмет.

—Виходить, ніхто й не погорів?

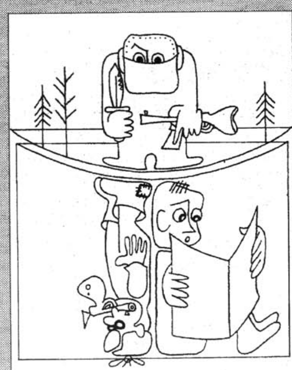
—Хто бореться з повенями, у вогні не горить!..

Тиск: занижений чи підвищений?

Криївка. Підпільник Кіндрат при світлі каганця читає газету, його подільник Юзик з усієї сили впирається ногами в ляду лазу.

— Кіндрате, га, Кіндрате, щось мені не віриться у слова міліцейського міністра про зниження кримінального тиску на суспільство. Бач, оце з останніх сил двері тримаю, а вони, кляті, тиснуть, тиснуть...

—Кіндрате, та кидай ти ради Бога ту газету, тягни гранатомета, бо я зі своїм наганом сам не впораюся...

Черговий по дошці Вілен КАЙДАШ.
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Володимир ПРИТУЛА, «Голос України»

За роботу, міністри!

Незвично продуктивними виявилися останні пленарні засідання Верховної Ради Криму. Депутатам удалося майже повністю сформувати новий склад уряду автономії, затвердивши списком ще 19 міністрів і голів держкомітетів. Тож тепер у Раді міністрів Криму представлено майже всі політичні сили півострова, в тому числі і проросійські. Глава уряду автономної республіки Анатолій Франчук заявив журналістам, що такий склад уряду його влаштовує, бо формовано його на професійній основі.

Перші словник і розмовник

Посольство України в Чеській Республіці провело у Празі перший із запланованих заходів щодо відзначення першої річниці Конституції України.

У старовинному Кайзерштейнському Палаці посольство разом з Чеською асоціацією українистів, Слов'янським інститутом АН ЧР і чеською фірмою «Чехпол Енерджі» організувало презентацію першого українсько-чеського словника та першого українсько-чеського розмовника. Особливий інтерес до цієї акції викликаний тим, що вона відбулася незадовго до наступного державного візиту Президента Чеської Республіки В. Гавела в Україну.

Ольга ВАУЛІНА, «Голос України»

Комунально-житловий рекет наїхав. І... від'їхав

ЧЕРГОВЕ *підвищення оплати житлово-комунальних послуг, про яке так довго попереджав Кабінет міністрів, не відбулося.*

Адже за збільшення розміру квартплати автоматично приблизно 5,7 млн. сімей стануть у чергу за обіцяними житловими субсидіями, що їх досі роздають. А ця «житлова благодійність» обійдеться державі в 3 млрд. 180 тис. грн. У даному разі «хапальний рефлекс», на який покладали надії реформатори комунального розрахунку, підміняють іншим, коли одна рука відбирає, а друга змушена давати.

І все ж таки народ задоволений мораторієм, накладеним КМ на своє рішення. Проте, як стало відомо з офіційно-конфіденційних джерел, вищий орган виконавчої влади не сам додумався до цього рішення. Йому підказали.

В останні дні весни заступник глави адміністрації Президента Анатолій Гальчинський надіслав Леонідові Кучмі доповідну записку з «питання переходу на нову систему оплати житла і комунальних послуг», в якій детально й аргументовано виклав «благородні поривання» Кабміну та очікувані результати. В першому розділі «поривань» ідеться про підвищення плати за житлово-комунальні послуги в середньому в 1,5 раза, на природний газ — в 1,22—1,46, електроенергію — в 1,15—1,21. Крім того, збільшення тарифів на перевезення громадського транспорту: автобусного — в 1,5, тролейбусного, трамвайного — в 2, метрополітену — в 1,3 раза.

Далі Анатолій Гальчинський доводить до відома адресата «негативні явища», що випливають з проекту підвищення цін і тарифів. Цитуємо: «В 1995 р. плату за житло та комунальні послуги підвищували тричі — на 5%, 7% і 20%. У 1996 р. — відповідно — на 20% і 16%. Нині одномиттєве підвищення досягне

близько 50%. Ситуація ускладнюється тим, що цього року відсутні бюджетні кошти на підвищення доходів населення, як це було в попередніх випадках.

Слід зважати на зростання житлових субсидій. У 1996 р. субсидії отримували близько 4,5 млн. сімей, або 27,3% від їх загальної кількості.

Перехід до повного відрахування населенням вартості житлово-комунальних послуг призведе до зростання інфляції: у червні — від 4,5 до 5,5%, липні — 2—3,4%, серпні — 1—1,6%, що, в свою чергу, спричинить необхідність індексації грошових доходів громадян, у т. ч. й тих, що фінансуються з бюджету.

Відлуння тижня

Проте пан Гальчинський не тільки критикує реформаторські наміри виконавчої влади, а й пропонує своє власне розв'язання питання: розтягнути в часі (на 3—5 років) стовідсоткову оплату за житло, за прикладом Росії змінювати ціни і тарифи водночас з проведенням житлово-комунальної реформи, внести зміни до Житлового кодексу. І, мабуть, головною раціоналізаторською пропозицією економіста є скасування необгрунтованих пільг населенню під час оплати за житло. Торік вони обійшлися державі в 421,1 млн. грн., цього року у зв'язку з можливим підвищенням ці ця сума зросте до 700 млн. На думку Гальчинського, така кількість пільг з паралельно наявною системою субсидування економічно не обгрунтована.

Президент України ознайомився з цією доповідною 30 травня і доручив Кабмінові «врахувати й доповісти». Можливо, саме це «прохання» вплинуло на рішення Кабінету міністрів.

Надія тижня

Буде одежа і дах над головою

Прийнято рішення про надання квартир потерпілим від зсуву

Дніпропетровський міськвиконком прийняв рішення про «житлову компенсацію» мешканцям будинку, цілком зруйнованого в результаті зсуву на житловому масиві «Тополя-1». Передбачено придбати через організації і фірми, які торгують нерухомістю, квартири для потерпілих з урахуванням їх побажань, виходячи з розрахунку вартості одного квадратного метра загальної площі до 465 гривень. За основу взято розмір втраченої жилплощі з урахуванням оформлення.

При оформленні документів, як повідомило ДІНАУ-Укрінформ, мешканці звільняються від сплати нотаріального держмита. Їм також централізовано профінансується придбання меблів з розрахунку від 2100 до 3100 гривень на сім'ю. Буде видано матеріальну допомогу на придбання одягу, посуду та інших предметів домашнього вжитку: від 500 до 1000 гривень на людину. Цим рішенням міськвиконкому кожна квартира, отримана потерпілим, буде укомплектована холодильником «Дніпро-2», магнітофонною приставкою «Орель», телевізором і пральною машиною. Квартири передаватимуться жильцям на правах їх приватної власності.

Фото Анатолія КРАСНОЖОНА.

Михайло ВАСИЛАШКО, «Голос України»

Убивця ходить поміж нами. Поки що

Засторога тижня

ЯК УЖЕ *повідомляла наша газета, 25 травня цього року під час пошуку злочинців, що підірвали квартиру в Хмельницькому за день до цього, у місті Кам'янці-Подільському загинули оперуповноважений з особливо важливих справ управління боротьби з організованою злочинністю майор міліції Микола Фошин та старший сержант Володимир Мельник.*

Оперативні служби обласної міліції розпочали активний пошук злочинців. Як з'ясувалося, бандформування з Кам'янця-Подільського вирішило взяти під свій контроль «вільну зону» у Хмельницькому. Для цього в обласний центр доставили зброю, вибухові пристрої тощо. В одному з будинків міліція вилучила декілька автоматів, тротилові шашки, детонатори, гранати та набої до автоматів. Однак власників цього арсеналу не спіймали. І все ж таки Юрія Гусакова, котрий стріляв у міліціонерів, удалося затримати в Києві. А в помешканні його батьків, у селі Руда Кам'янець-Подільського району, оперативники знайшли пістолет, з якого зроблено смертельні постріли, гранату і тротилову шашку. Перед цим у Миколаївській області затримали ще одного учасника небезпечної гри.

У ході проведення оперативно-пошукових заходів з'ясувалося, що до смерті працівників міліції та інших кривавих подій в області, схоже, причетні **Олександр Каверзін**, 1973 року народження, зріст 180 —185 см, обличчя овальне, середньої статури, волосся темне, й **Олександр Алексєєв**, 1967 року народження, проживав у Хмельницькому, зріст 183 — 185 см, худорлявий, стрижка коротка, волосся темне. Ця бандитська група ще 1995 року розстріляла чотирьох бізнесменів, вклала їх у машину «БМВ» і скинула з кручі у Дністер. Тоді одному москвичу, тяжко пораненому, таки вдалося вибратися з машини і з допомогою рибалок врятуватися. Повний перелік кривавих злочинів Каверзіна, сподіваюся, ми ще назвемо.

Серед хмельницьких «крутих» ідуть розмови, що Каверзін себе замінував, і живим його взяти ніхто не зможе. Якщо це справді так, то злочинець пустився берега і позбувся будь-яких ознак людини. Смертник, що бродить поміж нами, загрожує смертю першому зустрічному. Бо ж раптом у вас запідозрить міліціонера.

Виходячи із ситуації, що склалася, міліція просить громадян спокійно, без метушні негайно повідомити у найближче відділення міліції, якщо комусь доведеться злочинця побачити. У нього вже нема нічого людського — навіть друзі стають його жертвами. Змовчати — це означає піддати ризику своє життя. Замисліться, хто знає убивцю.

Хмельницький.

Георгій ВОРОТНЮК, Олександр КЛИМЕНКО (фото), «Голос України»

Про що, «Витязь», плачеш?

Репліка тижня

НЕМА-НЕМА, *та й знову з'являться в Одесі плакальники за... російською мовою. Цього разу в такій ролі виступило добровільне товариство офіцерів запасу «Витязь», що звернулося через місцеву пресу до голови Одеської обласної ради Руслана Боделана зокрема й депутатів облради загалом. Так, мовляв, і так, Президент Леонід Кучма «нічого не зробив, аби змінити закон про державну мову, і тим він прирік частину населення України, яка вважає своєю рідною мовою російську, на долю пасинків». І ще: «Мало де так нерозумно обійшлися з поширеними мовами, як це зробили український уряд та Верховна Рада».*

Думаєте, далі йдеться про оте «нерозумне», що його слід виправити? Аби ж то! У заяві наведено приклади Австрії й Бразилії, Індії й Пакистану, Канади та інших країн світу. Та тільки нічого немає про Україну — конкретного й доказового. І про Одещину, де «Витязь» узявся захищати російську мову, — теж. Від кого й від чого захищати? Й через які такі причини? Хіба хтось утискує офіцерів запасу, коли вони розмовляють російською на вулицях? Сумнівно, бо в Одесі 80 чи 90 відсотків мешканців так розмовляють — і ніхто не чинить їм ніяких перепонів. Чи, може, дітей тут не хочуть навчати російською? Так у більшості шкіл міста уроки проводять якраз цією мовою. Чи не мають змоги читати газет мовою, яку вважають рідною? Теж ні — в Одесі лише одна-єдина газета видається українською мовою, а десятки інших — російською, та ще й московські видання надходять. І серед театрів Одеси україномовний тільки один... Отже, засвідчувати й аналізувати все оте «Витязю», зрозуміло, зовсім невигідно. Краще — замовчати. Й просто поставити безапеляційну вимогу: «розглянути на черговій сесії Одеської обласної ради народних депутатів питання про можливість і необхідність функціонування на території Одеської області

поряд з українською мовою російської як прийнятної для більшості населення області в якості мови діловодства, документації й взаємовідносин державних та громадських органів, підприємств, закладів і організацій, а також освіти, науки і культури. Звернутися до Верховної Ради України з проханням законодавчо закріпити право мешканців Одеської області на використання російської мови поряд з державною в усіх сферах життя й діяльності».

Ось так, уже не тільки від імені «Витязя», а й від імені мешканців області, та ще й — обов'язково закріпити законодавчо. І не треба, мовляв, розпатякувати, що «коли російська буде другою державною мовою, то настане кінець українській — вона загине і не відродиться». Твердження більше побудоване на емоціях, воно панічне. Обгрунтування надумане. Начебто й не знають у «Витязі», що так уже було. Що в Одесі, по суті, так і нині є: українське слово, українські освіта й культура ніяк не випростаються з-під багатовікового російськомовного преса. Так туди саме, під отой прес, давайте, й діловодство, яке українською мовою тільки-но започатковується, щоби й духу українського ніде не було! А оте «поряд з державною» — лише ширма, прикриття.

Цікаво, чи дочекаємося ми колись отакої заяви: є, мовляв, громадська організація «Витязь», чи ще так якась, члени якої поки що не володіють державною, тобто українською, мовою: так-от, оскільки ми свідомі громадяни своєї незалежної держави, то допоможіть нам оволодіти її офіційною мовою. Створіть для нас курси чи ще там щось, посприяйте в передплаті українських видань тощо. І через рік-два, не відмовляючись від російської мови у побуті, бо так нам зручно, ми зможемо, як і належить громадянам України, користуватися, де в тому виникне потреба, мовою державною... Ні, думка «Витязя» в цьому природному й логічному напрямі чомусь не працює. Лише чомусь у протилежному: знову затоптати все українське, аби натомість буйно проросло російське.

Одеса.

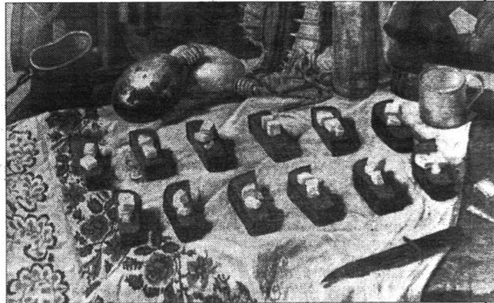
Чорна неділя сорок першого

ТАК ВИПАЛО, що завтрашня неділя, 22 червня, за календарем збігається з таким же недільним днем рівно 56 років тому, коли, як мовиться у відомій пісні, «... Киев бомбили, нам объявили, что началася война».

Перший день Великої Вітчизняної війни проти гітлерівських загарбників назавжди залишиться у пам'яті старшого покоління нашого народу. Адже бомби падали не лише на Київ, а й на Одесу, Севастополь, міста і села Білорусі, Прибалтики, Росії. І полилася рікою кров людська, яка потім текла 1418 днів і ночей.

Історики твердять: немає української сім'ї, яка б не зазнала горя у тій війні. За два роки окупації України фашисти зруйнували 714 міст і понад 28 тисяч сіл, 16 тисяч промислових підприємств, понад 29 тисяч колгоспів і радгоспів, позбавили життя близько шести мільйонів громадян, а понад два мільйони, переважно молоді, вивезли на примусові роботи до Німеччини. Як можна все це забути? Отож, 22 червня 1941 року наші люди і сьогодні вважають траурною «чорною неділею».

Уклонімося цього недільного дня тим, кого забрала від нас війна, солдатським удовам, ветеранам фронтових доріг!

Й перетворилися на білих журавлів...

Про ту війну розповідають книжки, кінофільми, художні полотна. Але є ще одне, найцінніше, джерело відомостей про минулу битву з фашизмом — фронтові реліквії. Зібрані в Національному музеї історії Великої Вітчизняної війни, вони адресовані передусім нашим синам та онукам, які мусять знати правду про лихоліття, пережите поколінням сорокових, у тому числі про трагічні сторінки в долях героїв перших днів війни.

... Полковник Ф. С. Сисоєв, фотографія та посвідчення особи якого — у вітрині одного з залів музею, недовго служив у прикордонній Раві-Руській. Прибув на Прикарпаття комендантом укрірайону в квітні сорок першого. Проте й за короткий час, взаємодіючи з командуванням 91-го прикордонного загону, він здійснив важливі роботи з рекогносцирування місцевості, будівництва дотів і дзотів. А ось обладнання та озброєння для них завезти не вдалося, просто не встигли.

Бій на кордоні розпочався на світанку 22 червня. Спочатку фашисти провели вогненний наліт артилерії, а потім атакували піхотою. Тільки-но виглянуло сонце, 27 «юнкерсів» піддали позиції опорного пункту запеклому бомбуванню. Протягом п'яти днів стримували нечисленні гарнізони укріпрайону переважаючі сили гітлерівців. Сталося так, що головні армійські частини прикордоння перебували в таборах і не змогли вийти на висхідні рубежі. Були тут і прорахунки командування.

Відходили прикордонники, обороняючи кожний хоч трохи вигідний рубіж. Під Бердичевом коменданта укріпрайону було поранено, але від медсанбату він відмовився.

— Тепер нема коли відсиджуватися в тилу. Залишаюся з військами! — сказав бойовим друзям. Із забинтованою рукою продовжував керувати ситуацією.

До Києва, що вже був прифронтовим містом, прибув Сисоєв у липні. Його відразу прийняв командувач фронту генерал Кирпонос:

— Зараз усім треба триматися. Ви нам дуже потрібні. На нашу пропозицію та за погодженням із штабом оборони міста вас затверджено комендантом Київського укріпрайону. Не заперечуєте?

— Робитиму все, що зможу.

Як і в Раві-Руській, поруч з комендантом усі ці дні був його ад'ютант Сергій Ковкрак. Уродженець Київщини, він після строкової служби закінчив у Харкові училище червоних лейтенантів. Командував взводом, ротою. Незамінним помічником виявився цей 25-річний блакитноокий старший лейтенант. Він швидко освоювався з обстановкою, серйозно вникав у доручену справу, відзначався високою старанністю. Не кланявся кулям.

У короткі хвилини перепочинків, яких з наближенням фронту до міста ставало дедалі менше, полковник і старший лейтенант згадували про свої сім'ї. Клавдію Іванівну, дружину коменданта, з двома синами та дружину ад'ютанта Ніну, з якою встиг прожити лише півроку Сергій Ковкрак. Він відправив її у тил з останньою полуторкою.

73 дні і ночі богатирською заставою стояв на шляху гітлерівських полчищ стародавній Київ. Це біля його стін розбився міф «блискавичної війни», затіяної фашистськими верховодами. Запізніла реакція Ставки на трагічне становище військ усього Південно-Західного фронту лише поглибила ситуацію. Планомірного відходу не вийшло. Десятки дивізій опинилися в котлі, вирватися звідти вдалося одиницям. Тривалий час не було відомо й про долю керівників укріпрайону.

Перебуваючи в евакуації, нічого не знали про своїх чоловіків і дружини — Сисоєва Клавдія Іванівна та Ковкрак Ніна Олександрівна. Лише в березні 1942 року Сисоєва, перебуваючи в Оренбурзі, отримала гірку звістку про свого чоловіка. Її надіслав з міста на Волзі полковник Ф. І. Саприкін (оригінал листа зберігається нині в музеї історії війни).

«10.3.42. Сталінград. Розумію, яке це велике горе —втрата Федора Сергійовича, — пише Федір Іванович. —Я вирішив написати Вам подробиці як свідок і очевидець загибелі мого улюбленого командира і Вашого чоловіка та батька дітей. 11 вересня наш штаб опинився в тилу ворога. Дев'ятнадцятого вересня, залишивши Київ, ми з боями пробивалися на схід. На вечір наша група дісталася села Городище Полтавської області і розташувалася в садку. Нам залишалося перейти бродом річку Сулу, щоб вирватися із щільного кільця оточення. Цієї миті поряд розірвалася міна, що вбила Федора Сергійовича...»

За рік до закінчення війни обидві жінки повернулися до Києва. Через якийсь час зустрілися. Клавдія Іванівна ознайомила молодшу подругу з листом із Сталінграда. Обом він не дав полегшення.

Ще в роки евакуації Ніна Олександрівна зустріла колишнього товариша чоловіка по службі — молодшого лейтенанта Кіндрата Бондарука, який нібито чув про те, що старшого лейтенанта Ковкрака було поранено і він залишився на захопленій ворогом території. У Києві Печерський райвійськкомат видав їй довідку про те, що її чоловік значиться серед тих, хто пропав безвісти. А це, згідно з наказами Сталіна, розцінювалося як зрада Батьківщини. Це аж ніяк не влаштовувало молодих удів. Ніна Олександрівна вирішила діяти. Передусім треба було знайти Кіндрата Івановича Бондарука: раптом і в нього з'явилися нові дані про загибель чоловіка. Знайшла його в Бресті — зв'язалися телефоном, але розмови не вийшло — обоє розхвилювалися і не змогли спокійно порозумітися. Кіндрат Іванович прилетів до Києва. Признався, що не міг тоді, на Уралі, розповісти їй усю правду — пожалів жіноче серце.

Знявши копії з листа полковника Саприкіна, Ніна виїхала до Москви. Кілька днів провела в архівах Подольська, шукала необхідні дані. Добилася зустрічі в Міноборони.

— Навіщо вам усе це? — дивувався генерал з управління втрат міністерства.

— Невже генерал не може зрозуміти цього?.. — Нічого більше Ніна Олександрівна сказати не могла — її душили сльози.

Лише 21 вересня 1982 року з'явився наказ, що встановив справедливість: прізвища Федора Сисоєва, Сергія Ковкрака, інших їхніх товаришів по службі, які загинули на Полтавщині, вилучено із списків тих, хто пропав безвісти.

А потім були (також неодноразові) поїздки до Чорнухинського району на Полтавщині. На меморіалі, що здійнявся поряд з братськими могилами, з'явились імена коменданта 6-го укріпрайону, його ад'ютанта, інших воїнів, котрі грудьми стали на початку грозового сорок першого на захист рідної землі.

... Білими журавлями пливуть над полями й дібровами душі загиблих у перші дні війни, пливуть і подають нам з височини небесної тужливі голоси свої. А посивілі дружини та діти бережуть про них безмірну, незгладиму пам'ять, передаючи її з покоління в покоління.

Володимир ЖУКІВСЬКИЙ,
журналіст.

Помилку виправив ветеран

У «Голосі України» за 6 травня цього року допущено помилку. В одному з матеріалів, присвячених Дню Перемоги, було сказано, що «1258 воїнів-українців мають звання Героя Радянського Союзу, з них 23 —двічі». Насправді це дані про удостоєння українців найвищої нагороди лише протягом січня 1944 — травня 1945 року. А за всю війну 2072 українці стали Героями Радянського Союзу, з них 31 — двічі, а один —прославлений льотчик Іван Кожедуб — тричі.

Редакція щиро вдячна киянинові, постійному передплатникові нашої газети, ветерану Володимирові Гнатовичу Петричуку, який допоміг нам виправити допущену помилку. Бажаємо нашому небайдужому читачеві й усім ветеранам доброго здоров'я!

55 років орден шукав героя

До двох десятків медалей, ордена бойового Червоного Прапора, двох орденів Вітчизняної війни, чотирьох орденів Червоної Зірки, якими за мужність у роки війни був відзначений полковник Никифор Харлампійович Дмитрієв, додався ще один орден Червоної Зірки. Нагорода знайшла героя через 55 років — напередодні Дня Перемоги, у Білій Церкві на Київщині, де він мешкає після звільнення у запас...

Пам'ять не зберегла всього, що пережив на війні. Але Никифор Харлампійович добре пам'ятає полкову школу, де екстерном склав екзамени й у званні старшого сержанта став командиром артилерійської батареї. Пам'ятає, як він, представник однієї з найгуманніших професій —учитель, почав оволодівати наукою вбивати. Як жорстокі реалії війни вчили його холоднокровно дивитися смерті у вічі.

... Під час Керченсько-Феодосійської десантної операції наприкінці 1941-го артилеристи Дмитрієва своїм вогнем мали підтримувати наступ батальйону морської піхоти. Десант висадився вночі за 22 кілометри на північ від Керчі. Через мілину пароплав зупинився за 200 метрів від берега, і гармати витягнути не вдалося. Вранці, коли розпочався штурм, артилеристи йшли в атаку піхотинцями.

Фашисти добре закріпилися на панівних висотах і вели шквальний вогонь. Батальйон, що наступав по відкритій місцевості, був повністю знищений гітлерівцями, дрібка артилеристів, котрі уціліли в бою, три доби без їжі та води переховувалася в скелях. Потім вирішили брати рибальське селище. Після другої години ночі зняли фашистських вартових і без жодного пострілу розправилися з невеличким ворожим гарнізоном. Захопили коней, гармати, велику кількість снарядів. Підійшло підкріплення, і артилеристи рвонули вперед. Відвоювавши у гітлерівців сотні кілометрів кримської землі, зупинилися в районі Ак-Маная: наступ радянських військ захлинувся через нестачу боєприпасів та продовольства.

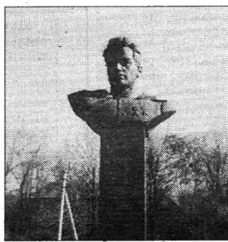
... Від розривів снарядів та мін, божевільного посвисту куль, безперервних бомбардувань з повітря кипіла, здавалося, вода Керченської протоки. Зазнаючи великих втрат, війська переправлялися на другий берег. На пліт, куди потрапила батарея молодшого лейтенанта Дмитрієва, залізло стільки людей, що командиру, який був майже двометрового зросту, вода сягала до горла.

Переправилися на Тамань, пішли далі на схід. Відступ до Сталінграда запам'ятався ще жорстокішими та кровопролитнішими боями.

Непримітний залізничний роз'їзд перед Сталінградом. Далі відступати нікуди. Звідси батарея 122-міліметрових гаубиць вела нищівний вогонь, не пропускаючи фашистів до міста над Волгою. Перед артилерійськими позиціями росли гори ворожих трупів. Захлинаючись у крові, гітлерівські вояки відкочувалися назад. Кілька днів і ночей не вщухав нерівний бій, у якому ворожа куля пробила груди командира. Дев'ять грамів свинцю пройшли за два міліметри від серця. Опритомнів Никифор Харлампійович у шпиталі. А що за цей бій удостоєний ордена Червоної Зірки, дізнався аж тепер, весною 1997-го. Орден, який так довго шукав героя, — ще одне свідчення народної шани, вдячності за те, що вистояв у пекельній боротьбі з фашизмом. І переміг.

Василь ШКОЛЬНИЙ.

Музей полководця

Село Вербова Томашпільського району на Вінниччині. Тут пройшла юність видатного полководця періоду Великої Вітчизняної війни 1941—45 років генерала армії І. Д. Черняховського.

«З цим іменем, — пише голова виконкому сільради С. Паламарчук, — пов'язане буття всіх місцевих селян». Ім'я полководця носять школа і колгосп (тепер сільгосппідприємство), багато односельців воювало з фашистами у військових частинах, якими командував Іван Данилович. У центрі села на видному місці споруджено пам'ятник землякам, полеглим на війні. Тут же за кошти колгоспу збудовано і музей видатного полководця. Часто йдуть сюди люди, несуть квіти, вклоняються світлій пам'яті жертв війни.

На фото: пам'ятник І. Д. Черняховському біля музею його імені в селі Вербовій.

Закон також потребує захисту. Прокурорського

На запитання наших кореспондентів відповідає прокурор Волинської області Михайло Косюта

У сумнівах народжується істина

— Михайле Васильовичу, щодня доводиться вам підписувати документи про порушення кримінальних справ, а то й ордери на арешти. Звісно, усіх деталей, усіх нюансів тої чи тої колізії із законом ви не знаєте і, врешті-решт, знати не можете. Чи не охоплюють вас сумніви, коли ставите власний підпис? Адже йдеться про долю конкретної людини.

— Сумніви є і мають бути. То здорова, чи точніше —професійна реакція кожного юриста. Особливо на початках розслідування. Щоби не піти хибним шляхом, не зробити невинного винним. І навпаки.

Саме сумніви спонукають юриста вивчити справу всебічно, не упустити з поля зору жодного факту й лише після того робити певні висновки. Та й порушення кримінальної справи аж ніяк не означає, що перед нами — винна людина, а тим паче — злочинець. І треба відмовлятися від такого стереотипу, який міцно засів у головах багатьох наших співвітчизників.

— Мовляв, диму без вогню не буває.

— То як у старому анекдоті про ондатрову шапку. Чи то той чоловік украв, чи то в нього вкрали, але якась придибенція з тою шапкою була. І вже тінь підозри впала на людину.

То лише після порушення кримінальної справи можна в повному обсязі вивчити той чи інший факт і причетних до нього людей, глибоко вникнути в заплутану ситуацію. І вже на основі цього дослідження, наявного фактажу, який маєш у руках, приймати конкретне рішення. Тобто закривати справу чи направляти її в суд.

— Однак у нас ще досі популярна страшна приповідка з тоталітарних часів: була б людина — статтю знайдемо. Рідко коли раніше звільняли з-під варти в залі суду, тобто — виправдовували. А тепер?

— Протягом п'яти місяців нинішнього року в області не винесено жодного виправдального вироку.

— Отже, потрібну статтю і тепер «успішно» знаходять?

— Річ в іншому. Я принципово стою на тому, що «сирі» справи, які «розвалюються» за алогічністю й недоказовістю, не мають потрапляти в суд. І колег своїх таким чином націлюю. Тобто прагнемо, щоб слідство подавало переконливі докази, які або викривають підозрюваного, або свідчать про його невинність.

— І багато порушених кримінальних справ прокуратура списує в архів?

— Із початку нинішнього року — 12 відсотків. Це доволі низький, якщо не найнижчий, відсоток у нашій державі.

Убивають на дорогах, убивають удома...

— А загалом криміногенна ситуація погіршується? Чи є обнадійливі тенденції?

— На жаль, погіршується. Досить сказати, що протягом п'яти місяців нинішнього року ми направили в суд на 60 кримінальних справ більше, ніж за такий самий час торік.

— Сьогодні правоохоронні органи потрапляють під приціл критики — і цілком справедливої! — за нерозкриті вбивства. А яка ситуація на Волині?

— Буквально кілька тижнів тому в нас сталося вбивство, яке сколихнуло всю область. На автотрасі Київ—Варшава, неподалік Ковеля, бандити розстріляли з автоматів чотирьох осіб: вони їхали автомобілем за кордон. Причому, вбили жінку, яка була на сьомому місяці вагітності. Вбивці вже заарештовані й зізналися в скоєному злочині. (До речі, Генеральний прокурор України заохотив групу працівників, яка розкрила цей жахливий злочин, у тому числі — й прокурора області М. Косюту. **— Прим. Б. Б. і В. К.**).

— Як швидко вдалося натрапити на слід злочинців?

— Можна сказати, по гарячих слідах — протягом трьох днів. Ситуація ускладнювалася ще й тим, що затримані виявилися із сусідньої, Рівненської області. Один з них — колишній працівник міліції. Можете тільки уявити, як важко було їх запідозрити у скоєнні злочину.

— Тепер убивства почастішали?

— Ні, за п'ять місяців їх маємо менше, ніж за відповідний період минулого року. І що особливо втішає — імена всіх убивць відомі.

От свіжий факт. У ніч із 7 на 8 червня у квартирі у Володимир-Волинському виявлено труп молодої жінки. Її чоловік висунув версію, що, очевидно, не витримало серце, яке не давало спокою бідолашній. Справді, під час першого огляду жодних тілесних пошкоджень працівники міліції не знайшли. Але на місце трагедії виїхали і прокурор району, і досвідчені слідчі, які виявили дірку в спині бідолашної, якраз навпроти серця.

— Вбивця скористався уколом?

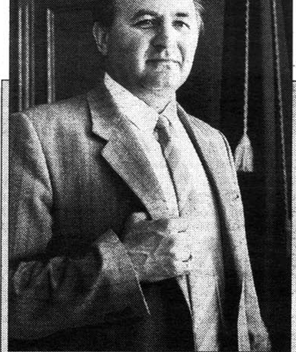
— Ні, тоненьким ножем-заточкою, навіть кров не виступила. До речі, з'ясувалося, що жінка загинула від рук чоловіка, який раніше служив у внутрішніх військах. І мав не лише ніж-заточку, але й знав, як себе поводити у такій нестандартній ситуації, щоби не викликати підозри. Але професіоналізм наших слідчих та експертів виявився вищим за кримінальний «досвід» колишнього прапорщика внутрішніх військ.

— Як ви ставитеся до пропозиції скасувати смертну кару в Україні?

— Якщо виходити із засад християнської моралі, то лише Всевишній може забрати в людини життя, бо Він це життя людині і дає. Та й сама людина має бути милосердною, не діяти за принципом «зуб за зуб», «око за око». Але, скажіть, як бути з тими негідниками, про яких я щойно згадував, що заради наживи позбавили життя чотирьох невинних людей? Та ще й убили ненароджену дитину в утробі матері? Тим паче, що на їх совісті смерть ще двох білорусів.

Як на мене, то наше суспільство за нинішнього наростання криміналізації ще психологічно не готове до скасування смертної кари. І економічно також. Бо потрібна й спеціальна колонія, де засуджені до довічного ув'язнення очікуватимуть кінця днів своїх.

Я розумію, що ми неодмінно скасуємо смертну кару: то вже зроблено в багатьох країнах. Хоча б тому, що ми, українці, є добрими, гуманними за своєю натурою, що належимо до європейців. Але для того потрібний час. А ось зробити це тепер, негайно, як від нас вимагають, практично неможливо.

Із досьє «ГУ»

Косюта Михайло Васильович народився 1951 року на Львівщині. Закінчив Харківський юридичний інститут з відзнакою. Працював на різних посадах у судових органах. З 1992 року — прокурор Волинської області, державний радник юстиції 3-го класу.

Одружений. Має доньку. Кандидат юридичних наук.

Замало мати добрі закони. Їх треба виконувати

— Сьогодні в нас буквально «запруджено» колонії, та й умови в них, м'яко кажучи, далекі від ідеальних. Але чи варто людину, яка через неуважність на трасі здійснила аварію чи, не стримавши обурення, дала стусана сусідові, відправляти за грати? Чи не ліпше її оштрафувати, і хай вона спокійно працює на волі та відшкодовує завдані нею моральні й матеріальні збитки?

— Цілком з вами згоден. Бо чимало наших нинішніх кримінальних злочинів можна — і треба! — безболісно, законодавчим шляхом перевести в ряд адміністративних порушень. Але, на превеликий жаль, ми вийшли з такого суспільства, де щонайменший відступ від вироблених режимом норм перетворювався на кримінал. І поволі відходимо від того.

Я протягом тривалого часу працював заступником голови обласного суду з кримінальних справ, то мені ця проблема добре відома. А також розробив та опублікував концепцію майбутнього Кримінального кодексу України. Виступав з цього приводу й на наукових конференціях. І рішуче обстоюю те, щоби багато статей винести за межі Кримінального кодексу: є інші реальні методи впливу на порушників. І від того наше суспільство лише виграє.

— Нерідко доводиться чути: Україні бракує сучасних, добре укладених законів. То є справді так? Чи причина наших негараздів в іншому — у відсутності сильних професіоналів? На всіх рівнях.

— Нормативна база в нас не така вже й погана, як дехто це подає. Заважає, насправді, нам інше: величезний правовий нігілізм. Сталося так, що після тривалого жорсткого адміністративного тиску керівникам істотно розв'язали руки. І, на превеликий жаль, багато наших керівників не зуміли цією свободою належно скористатися. Вони досі не поважають закон, не хочуть діяти згідно з його нормами. Тому й бачимо повсюдне порушення закону. Особливо, коли йдеться про оплату податків, про виплату заробітної плати, про відрахування коштів у пенсійний фонд, про звільнення з роботи...

От сьогодні прийшла до мене на прийом жінка з Луцького району і просить: допоможіть, щоби мене взяли на роботу після повернення із декретної відпустки. Вона працювала до народження дитини, до речі, четвертої, свинаркою у селянській спілці, а тепер її не беруть на роботу. Ні, свиноферма зосталася, але завфермою набрала туди своїх родичів і нікого більше не допускає. А в цієї жінки, повторюю, четверо дітей — і з яких доходів вона має їх годувати?

І я, безперечно, маю вжити всіх законних заходів, щоби цю жінку поновили на роботі.

Чи як можна спокійно реагувати на таке. У колгоспі або на підприємстві люди місяцями не бачать зарплати, не виплачують жінкам допомоги у зв'язку з доглядом за дітьми, а керівники купляють собі дорогі іномарки, хоч і мають добротний службовий транспорт. Отож порушили проти таких горе-керівників кілька кримінальних справ. І в таких ситуаціях маємо бути безкомпромісними, чого вимагають від нас і Президент України Леонід Кучма, і Генеральний прокурор Григорій Ворсінов.

Де наш чорний пістолет?

— Чи не порушують у нас прав людини, коли вона не має змоги придбати зброю для свого захисту?

— Справді, люди, професійна діяльність яких веде їх на грань ризику, мусять мати зброю. Але щоб «озброювати» все суспільство — такого робити не варто. Бо потім неодмінно шкодуватимемо.

Я неодноразово стикався із фактами, коли навіть фахівці, тобто люди з військовим вишколом, зі знанням законів, і ті застосовували зброю там, де аж ніяк не мали права того робити. То що вже казати про першого-ліпшого жителя з робітничого кварталу. Та той же слюсар-сантехнік напідпитку за те, що жінка не дала йому зайвої чарки чи, боронь Боже, косо глянула, півпід'їзду перестріляє, поки його втихомирять. Ні, наш народ ще психологічно не готовий до того, щоби його «тотально» озброювати.

— Та ось ви засиділися за роботою в прокуратурі. Вже треба збиратися додому, бо година пізня. Пістолет із собою на всяк випадок берете?

— Можливо, ви й не повірите, але я ще жодного разу свій бойовий пістолет з кабінету не виносив. Ось газовий, буває, прихоплюю. Особливо, коли їду у відрядження.

Жінці погони також до лиця

— Останнім часом у правоохоронних органах дедалі більше з'являється жінок. Це відрадна тенденція чи навпаки?

— Я починав свою правничу кар'єру в судах, де жінок і раніше не бракувало. І можу без найменшого сумніву стверджувати: їх ретельності, обов'язковості, скрупульозності можна хіба що позаздрити. Врешті-решт, жінки менше зловживають своїм службовим становищем. І тому цілком спокійно сприймаю жінок на відповідальних посадах в органах прокуратури.

— Отже, правоохоронні процеси від того, що наші жінки дедалі частіше одягають службові мундири — не потерпають?

— Скоріше, навпаки. Бо жінки, здебільшого, сумлінніші у роботі, ніж чоловіки. Та й інтуїція у них від природи ліпша.

— А який ваш ідеал жінки? Які риси характеру в ній вам найбільше до вподоби?

— Мені найближчі за духом ті жінки, які багато роблять для домашнього вогнища. Тобто створюють таку затишно-заспокійливу атмосферу в домі, у родинному колі, яку справжній чоловік ніколи не поміняє на будь-які інші «принади». І, звісно, із почуттям гумору. Бо то нелегко мати справу з жінкою, яка не розуміє жартів.

— Хто за фахом ваша дружина?

— Педагог-логопед.

— Де перетнулися ваші життєві шляхи?

— На рідному Прикарпатті, у мальовничій Східниці. Там ми й познайомилися з Галиною Петрівною. До речі, Галин педагогічний хист, Галині знання людської психології, буває, допомагають і мені прийняти єдино правильне рішення. Як і доньці Ользі.

— Донька живе з вами чи вже на своєму хлібі?

— Оля закінчила Національну юридичну академію в Харкові й тепер працює помічником прокурора міста Тернополя.

— Донька не тільки пішла батьковим шляхом, але й отримала диплом у вузі, де свого часу вчилися ви. Очевидно, це не випадково?

— Ймовірніше, навпаки — закономірно. Харківський юридичний інститут, на базі якого створено Національну юридичну академію, престижний, елітарний вуз. Бо тут є міцні традиції, працює плеяда блискучих науковців, склалася справжня правнича школа. І я по-батьківському радий, що засадничі уроки цієї елітної школи одержала й моя донька.

Не відвертати винувато очі

— Коли приймали прокурорське рішення і знали, хто конкретно за цими справами стоїть, чиї інтереси зачепить ваша професійна принциповість, у вас ніколи не виникало побоювань за долю власної родини?

— Знаєте, лише дурень упевнений у собі і ні в чому не сумнівається. А рішення справді бувають крутими і жорсткими. Звісно, я розумію: декому це явно не сподобається, викличе роздратування. Але будь-які сумніви все-таки розвіює мій головний життєвий принцип: зловмисник має бути покараний, скривджена людина — захищена.

— Мабуть, не одну добру настанову винесли ви, Михайле Васильовичу, із батьківського дому. Та яка з них вам найпам'ятніша, найближча?

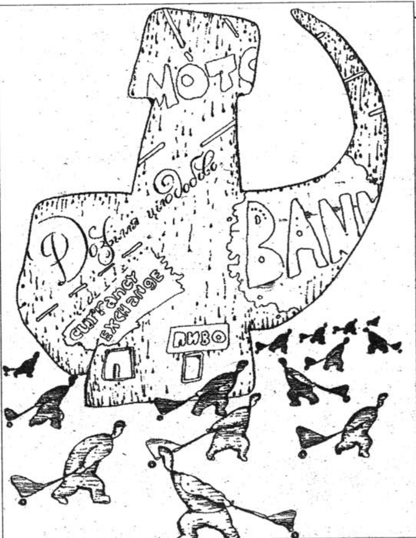
— Мої батьки — Євдокія Семенівна і Василь Михайлович — змалку вчили мене робити добро людям. І коли я йшов з дому в життя — причому, йшов першим, бо я найстарший у сім'ї, то мені батьки радили-наказували: як би там, сину, твоя доля не складалася, намагайся бути чесним перед людьми. І перед собою. Щоби ти завжди міг повернутися в ті місця, де колись був, і чесно глянути людям у вічі.

І я постійно намагаюся працювати так, чинити так, щоби завтра чи післязавтра не відвертати винувато очі.

Із прокурором розмовляли
Богдан БЕРЕКЕТА,
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Луцьк.

Фото Василя КУЗЬМІНА.

Мал. Віталія КОНОНЕНКА.

Борис СИДОРЕНКО, «Голос України»

Чи люблять собаки гірчицю

Діалог з читачами

20 ЛЮТОГО цього року в «Голосі України» було опубліковано матеріал «На основі патріотизму». Той діалог з читачем з Ізмаїла Миколою Синяковим зібрав чимало відгуків.

Автори кількох з них, мешканці Західної України, вважають, що написане мною — очевидні істини, з якими не варто сперечатися. Проте читачі з інших регіонів (не всі, зрозуміло) не можуть собі уявити, що в незалежній Україні можна мати синівські почуття до батьківщини. Лукашевич (імені та по батькові не назвав) з Лутугиного Луганської області пише: «У роки війни люди йшли в бій і казали: «Якщо загину — вважайте мене комуністом». Ось який патріотизм був!». Н. Давиденко з Межевої Дніпропетровської області стверджує: «Ми виховувалися в дусі відданості своїй батьківщині, а вона в нас і нині — це п'ятнадцять республік».

Як бачите, батьківщина цих дописувачів уже кілька років не існує, проте їхня відданість їй і далі жива.

А от до існуючої незалежної України, як можна зрозуміти з листів, таких патріотичних почуттів чомусь не виникає.

М. Одинцов з Барвінкового Харківської області про патріотизм під час війни згадує ще й таке: «1942 року в нашій хаті стояв політвідділ, який щодня приймав до комуністичних лав солдатів. Я, малий, завжди тихо сидів на печі і спостерігав за тим, що відбувається. Після прийому в партію десяти—п'ятнадцяти солдатів за вечір, політпрацівники «обмивали» свою «роботу».

Як бачимо, патріотизм рядових і цинізм політкерівництва виростають з однієї суворої дійсності.

С. Власенко з Гусарівки цієї самої області запитує: «Як може бути настроєний патріотично школяр, коли йде на заняття напівголодний, та ще й наперед знає, що інститут для нього закритий?»

Звісно, не годиться, коли діти чи й дорослі не можуть нормально харчуватися, проте з питанням про патріотизм ця обставина не дуже стикується. Бо почуття патріотизму і шлунок прямого зв'язку між собою не мають. Згадаймо хоча б отих патріотичних солдатів з Барвінкового — не завжди вони були ситі. Та й В. Маяковський на цю тему писав, що «страну, с которою голодал, вовек разлюбить нельзя». Очевидно, щоби по-справжньому полюбити Україну, треба за неї постраждати. А ще слід знати хоча б головні моменти з її трагічної історії, викладеної вірними синами України.

Ветеран КПРС і праці В. Семенцов із Салинців Вінницької області, поза всяким сумнівом, з історією України знайомий. Він пише: «Я був комуністом справжнім, я міг перегризти горло кожному, хто посмів би кинути тінь на компартію. Як особисту драму пережив повалення сталінізму... А потім відкрилися деякі архіви, і ми прочитали про криваві «діла» на Дону, коли без суду і слідства розстріляли все доросле чоловіче населення, а в Криму — вісімдесят тисяч полонених врангелівських солдатів і т. д. І потягнувся злочинний ланцюг в Україну: Крути, погром Києва Муравйовим, знищення української інтелігенції, голодомори... Яке серце не вискочить з грудей від усвідомлення того, кому ти слугував, який лад захищав! Яка голова не розколеться, дізнавшись про всі ці страхіття?»

Чимало читачів не погоджуються з моєю тезою, за якою всі ми повинні вірити Президентові, урядові, Верховній Раді, допомагати їм своєю роботою. З листів виходить, що люди не вірять владі і не збираються їй допомагати. Спробую довести, що це цілком безвідповідальна, нелогічна поведінка недержавних людей, які прагнуть одного — розвалити Українську державу.

Згадаймо недалеке минуле. Хто нами керував? Люди, яких ми не обирали. Компартія нав'язувала нам своїх ставлеників, а ми слухняно опускали бюлетені. Навіть звивинами не поворухнув, а «громадянський обов'язок» виконав.

А початок війни в Афганістані? Війна проти країни, яка нам нічого поганого не зробила, була потрібна вашому синові, що доріс до новобранської мірки? Цинкова труна, в якій ви поховали свої батьківські надії, вам була потрібна? І все-таки ви не влаштовували мітингів, не демонстрували свого невдоволення діями влади. Чому? Причина не тільки у винятковій жорстокості режиму. Причина ще й у повсякденній брехливій пропаганді, у вилученні з користування будь-якої правдивої інформації. Тому люди не змогли зрозуміти, що перед тим, як забрати на неправедну війну сина, власті імперії відібрали в наших прадідів волю, в наших дідів — землю, в наших батьків — мову, а вже потім дійшла черга й до синів для Афганістану...

Оце таке наше минуле.

Тепер поміркуймо про нашу нинішню владу. Хто поставив над нами такого Президента України? Ми самі! Ми проголосували за нього.

Хто призначив нам таких депутатів у Верховну Раду? Ніхто їх не призначав — їх обрали ми!

Звідки в нас узявся такий уряд? Його сформували Президент і Верховна Рада, яких ми обрали!

Тож влада, яку ми обрали, народна. Чого тоді на неї нарікати?

Тим часом справи в Україні погані. Очевидно, в цьому винні і Президент, і уряд, і Верховна Рада, і самоврядування на місцях, і, зрозуміло, ми самі.

Які маємо зробити висновки? Як на мене, такі:

1. Наша влада варта нас з вами.

2. Виправити становище можна, якщо ми всі — праві, ліві, центристи — зажадаємо від Президента та Верховної Ради до нових виборів ухвалити закони: а) про відкликання депутатів Верховної Ради; б) про позбавлення депутатів недоторканності; в) про пенсійне забезпечення за стажем та кваліфікацією — із скасуванням пільгових пенсій для нинішніх державних чиновників.

Треба також вимагати від владних структур найсуворішого контролю за виконанням Закону України «Про боротьбу з корупцією», адже там ідеться про декларацію щодо доходів.

3. Поки владні структури запускатимуть у дію закони і контролюватимуть їх виконання, ми з вами маємо подумати, як зміцнити владу або поміняти її на кращу. Щоб нова влада допомогла всім нам стати вільнішими, ситішими, нарешті вибратися із злиднів, під час виборів треба не спати, не в доміно грати, а зорганізуватися й проголосувати так, щоб народові і державі ці вибори були на користь.

І нарешті анекдот про гірчицю. Якось у Політбюро виникла дискусія. Одні стверджували: селяни охоче підуть у колгоспи, інші заперечували: не підуть! Сталін каже: «Дехто вважає, що колгосп для селянина — як гірчиця, а одноосібницьке господарювання — як цукор. Тож проводимо експеримент. За селянина нам буде голодний пес».

Привели пса, перед ним поклали грудку цукру і заварену гірчицю. Пес понюхав те й те — і завив. Не хоче, шолудивий! Тоді Сталін набрав у жменю гірчиці й мазнув псові під хвостом. Той заскавучав, скрутився і швидко-швидко почав вилизувати гірчицю!

— Ось так працюватимемо і з селянином! — задоволено сказав вождь усіх народів.

Далі Володимир Тимофійович Сиволапов з Богодухівки Черкаської області написав: «1960 року я зайшов на ізмаїльський товчок і накупив там поношених тільників. А тепер піди на той ринок, тільки чи побачиш там старі речі?.. Паскудно живемо — це незаперечний факт, проте старих речей ніхто не хоче купувати. Виходить, стереотип життя міняється... А щодо комуністів, які начебто створять нам рай... Мета у них завжди була і залишається одна — влада. А коли досягнуть її, тоді й примусять нас вилизувати гірчицю».

Віталій ЖЕЖЕРА, «Голос України»

Русява голівка у вуличному натовпі

З декотрими персонажами цієї історії читачі вже знайомі. 21 грудня минулого року в «Голосі України» було вміщено матеріал «Короткі зустрічі після довгих розлук» — про трьох друзів-лейтенантів, Лісуна, Лавриненка і Нестеренка, що служили перед війною в 79-му Ізмаїльському прикордонному загоні. Той загін у перших же боях сорок першого року пішов назустріч німцям і навіть форсував Дунай, потім бився з танками Клейста під Кіровоградом. 1942 року у боях під Ізюмом лейтенанти розлучилися й довелось їм зустрітися аж через 55 років. Але то була напівзустріч: один з них, генерал-лейтенант Лавриненко, лежав після тяжкого інсульту в столичному госпіталі й нікого не впізнавав. Отож майор Лісун трохи постояв над ліжком друга своєї юності й тихо пішов додому. А третій друг, підполковник Нестеренко з Гадяча, не знаючи тих драматичних подробиць, щиро радів за перших двох. Щоправда, тоді ще була надія на справжню зустріч. Але через кілька місяців генерала Лавриненка не стало.

Мало хто знав би про цю невидиму світові печаль ветеранів, якби гадяцький підполковник запасу Костянтин Нестеренко не описав її у своєму листі до редакції. А згодом від підполковника Нестеренка прийшов ще один лист. Цього разу про дівчину — Тамару Аксьонкіну. «Наш 79-й прикордонний загін на початку серпня 1941 року зайняв оборону на околиці Кіровограда. КП загону розташувався на горбі, в посадках, неподалік од старої фортеці. Тамара Аксьонкіна разом з подругою Танею, прихопивши з собою санітарну сумку, вирішили приєднатися до нас. Вартовий їх не пропускав, тоді Тамара попросила Таню «заговорити йому зуби», а сама таки пройшла до начальника штабу, і обох дівчат було зараховано санінструкторами. Відзначилася Тамара в бою в районі села Кринички під Дніпропетровськом. Наша четверта комендатура вела там важкі бої. У критичну хвилину дівчина підняла прикордонників у контратаку, тим самим утримавши позицію. В цей час підійшли наші танки й вступили в зустрічний бій з німецькими. Наш підбитий Т-34 горів коло Тамариного окопа. Побачивши, що поранені танкісти не можуть вибратися з палаючої машини, Тамара допомогла їм. Серед них виявився поранений командир бригади. Згодом прийшло розпорядження про нагороду. Командир полку підполковник Грачов представив Тамару до медалі «За відвагу», але з ініціативи командуючого 6-ю армією генерал-майора Малиновського її нагородили орденом бойового Червоного Прапора, а згодом присвоїли звання військфельдшера. Загинула Тамара у травні 1942 року в районі Ізюма, коли полк виходив з оточення. Після війни я жив у Кіровограді. Глухонімі батьки Тамари і її брат-фронтовик Георгій Цуканов жили там же, на вулиці Спортивній. Георгій розповів, що у 1941 році синові Тамари сповнився 1 рік, вона залишила його на догляд батьків-інвалідів і пішла на фронт. Син виріс, став офіцером, часто навідувався до Кіровограда, 1975 року був у мене, багато розпитував про свою маму й дружину мою, котра теж була санінструктором. Він хотів знайти могилу матері, наніс на крупномасштабну карту район, де 79-й загін виходив з оточення. Шукав два тижні, але могили часів того відступу не збереглися. Міськрада Кіровограда перейменувала вулицю, де жила дівчина, на вулицю Тамари Аксьонкіної. Брат Тамари й досі живе на тій вулиці. Знайдіть у Києві підполковника Броневого, він служив з нами й може доповнити цю історію...»

... Є щось фатальне в долях цих людей: я спробував знайти Броневого — і не застав його на цім світі. Готуючи матеріал до друку, зателефонував до Гадяча самому Нестеренкові, але підполковник якраз лежав у госпіталі в Полтаві: прихопило серце. Тоді я зателефонував Олексієві Мойсейовичу Лісуну. Було цікаво, чи згадає він її без жодних передмов? Він згадав, одразу. «А можете пригадати, які у неї очі були?» — «Так, сірі, навіть голубі!» — не замислюючись, відповів 82-річний майор.

Він розповів, що під час виходу з оточення під Ізюмом був комісаром штурмової групи прориву з 300 чоловік. Тамара сама попросилася з ними, розуміючи, що там для неї буде багато роботи. Вийшли вони о третій годині ночі. Йшли дуже тихо, але зненацька прорватися не вдалося: наш По-2 летів бомбити противника і пустив освітлювальну ракету. Німці відкрили ураганний вогонь, відступати нікуди, група пішла в атаку, то був страшний бій. Командир полку на очах Лісуна був застрелений впритул, а Лісун тут же застрелив того німця, котрий це зробив. На берег Сіверського Дінця з півторатисячного складу полку тієї ночі вийшло трохи більше ста чоловік, інші загинули, і Тамара теж.

Я запитав у майора, чому з цілої тисячі, що полягла там, саме Тамара найбільше запам'яталася їм, живим, надто звичним до чужих смертей? Мабуть, найважче говорити про надто очевидні речі. Майор трохи розгубився, потім сказав: «Вона була военфельдшер, вона рятувала нас, розумієте?». — «Можливо, там ще щось було? Може, вона любила когось або хтось любив її?» — «Не знаю, не бачив.» — «Вона була красива?» — «Вона була така міцненька собою і дуже цілеспрямована...» — «Ну — а красива?»

Він відповів після деякої паузи: «Волосся у неї було русяве, а стрижка — коротка, і тепер, знаєте, у дівчат також буваю, іноді йдеш, побачиш у натовпі таку — ну, точно вона!..»

... А втім, про що тут питати? Їхньому поколінню не пощастило довго прощатися з молодістю, вони втрачали її в одному короткому нічному бою, і повертається вона лиш іноді, як ота русява жіноча голівка в натовпі. Ти її впізнаєш, одночасно розуміючи, що ось уже понад півстоліття то не твоя молодість...

Не кваптесь місто це забути

Сергій КОВАЛЬЧУК
(фото), «Голос України»

Я в дитинстві неймовірно заздрив міським ровесникам. Навіть з тихого, провінційного райцентру. Бо там, здавалося мені, можна безперешкодно після уроків гасати з м'ячем на футбольному полі, ходити в кіно і навіть щодня ласувати морозивом. А тут, у селі, безперервна робота: трави для кролів нарви, дров нарубай, корову на пасовиську пильнуй, щоби в городах шкоди не наробила. То вже згодом, ставши городянином, я збагнув, що село, тим паче влітку, має також багато переваг і достоїнств.

І все-таки, і все-таки... Місто завжди манило і манитиме-кликатиме своїм лібералізмом, своїми вулицями і кав'ярнями, в яких легко «загубитися», своїм подихом цивілізації. Ось тільки біда в тому, що багато наших співвітчизників — тисячі, а можливо й мільйони — від села відійшли, а городянами — за манерами, за духом — так і не стали. Але то вже тема окремої розмови.

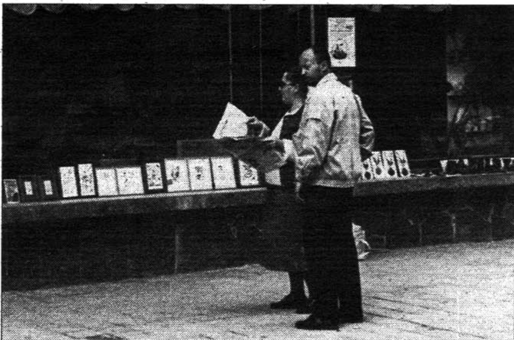
А місто і надалі кличе-вабить. Особливо молодих, життя яких лише починається. Тим паче, місто з виразним своїм обличчям, яке неможливо сплутати з іншими. Скажімо, таке як Івано-Франківськ, його ви бачите на цих знімках.

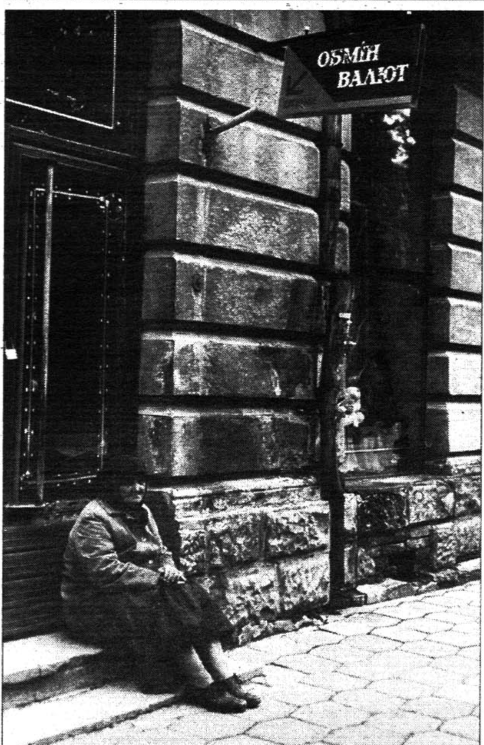
Кілька днів тому в одній з газет я натрапив на публікацію під таким заголовком «Не пройдіть Івано-Франківськ транзитом». Можливо, трохи претензійно. Але то добра, чи точніше — здорова претензія.

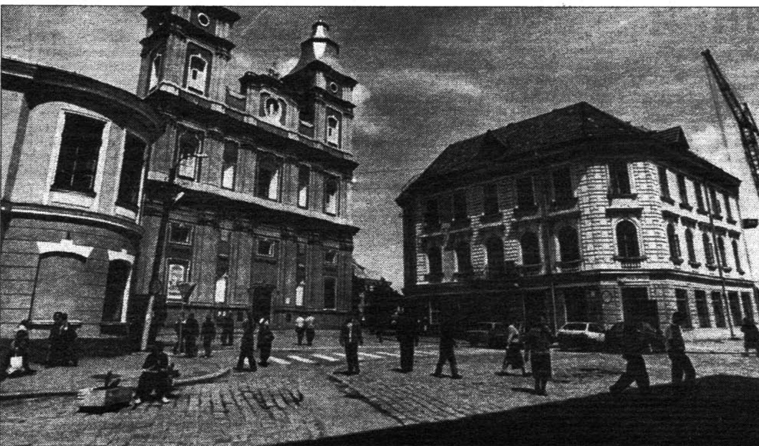
Отож і ми вам це радимо!

В. К.

Надія БЕДРИЧУК, «Голос України»

«Велика сімка» стала «вісімкою». Майже такою ж великою

(Початок на 1-й стор.).

Нинішній саміт у Денвері — особливий. Насамперед тому, що вперше, з легкої руки президента США Білла Клінтона, «велика сімка» стала «великою вісімкою» — до тісного кола промислово найрозвиненіших держав увійшла Росія. Щоправда, більшість країн ставиться до такого «поповнення» скептично. Британська газета «Дейлі телеграф» зазначає: «Загалом зустрічі у верхах без Єльцина були б нудними: він, бува, як встругне щось. Але саміт зібрався у Денвері не для розваги, а Росія ані за політичними, ані за економічними критеріями «великій сімці» не підходить. Запрошення у Денвер — це дипломатичний жест вдячності за те, що Єльцин поступився у питанні розширення НАТО на схід, підписав мирний договір із Чечнею, визнав кордони України».

Певно, Росія намагатиметься під час нинішньої зустрічі довести свою рівність із розвиненими країнами. Та вже зараз склалися досить натягнуті відносини між прем'єр-міністром Японії та президентом РФ: перший заявив, що виступає проти участі Єльцина в обговоренні фінансових питань. Крім того, японський лідер хоче порушити на саміті питання про Південні Курили і таким чином знову згадати про давню територіальну суперечку між Токіо та Москвою.

Однак у Денвері будуть розглядатися не тільки ці питання. Спостерігачі твердять, що тон зустрічі задаватимуть Сполучені Штати. Білл Клінтон напередодні від'їзду до штату Колорадо виступив із промовою про економічну ситуацію в США. Він сказав: «Ми приймаємо наших партнерів у період, коли американська економіка — найсильніша в світі». Тому нині Сполучені Штати можуть приділити увагу й таким проблемам, як екологія та боротьба з тероризмом, міжнародною злочинністю і контрабандою наркотиків.

Тема розширення НАТО на схід під час денверської зустрічі не обговорюватиметься.

Про що пишуть індійські газети? Про нас

Керала — один з найменших за територією штатів Індії. Однак, як кажуть, малий, та вдалий. Адже саме цей штат традиційно лідирує в країні за рівнем освіти та охорони здоров'я, єдиний в Індії, де 100-відсоткова грамотність населення.

На запрошення губернатора штату Керала, президента керальського відділення товариства індійсько-української дружби та керівництва недержавної організації «Глобал Нірмітхі Нет»(ГНН), яка діє під егідою ООН, Посол України в Індії Георгій Ходоровський побував з робочим візитом у столиці південноіндійського штату місті Тривандум.

Керала — штат сільськогосподарський, а тому розмова з його губернатором точилася про перспективи співробітництва в аграрній галузі й, зокрема, про значний досвід індійських колег щодо перероблення сільськогосподарської продукції. Отож, беручи до уваги кліматичні умови країни, можна уявити, що індійці «набили руку» на переробляні врожаю, збираючи його на рік не раз і не два.

А хто з нас у дитинстві не грався чудовими каучуковими м'ячиками, які підстрибують так високо, що ними можна розбити вікно не лише першого, а й третього поверху? Але, як кажуть, не м'ячиками одними... Насправді, каучук — найцінніша сировина для виробництва шин, амортизаторів, виробів санітарії та гігієни. А плантації керальських каучукових, відзначалося на зустрічі, могли б цілком задовольнити попит України в цій незвичайній сировині як для технічних потреб, так і в медицині.

Останнє варто підкреслити окремо, тому що серцеві клапани, які розроблено в НДІ Керала і випускають у штаті, за своїми властивостями не поступаються кращим зразкам західних виробників за більш низької їх вартості. Вимогам сучасної медицини відповідають і композиційні матеріали керальського виробництва для використання їх у стоматології.

А про перспективи туристичного бізнесу й казати нічого. Хто б не захотів відчути себе Мауглі та повештатися незайманими джунглями, ризикуючи наступити на хвіст удавові Каа?

Корисною, з погляду можливого використання наявного досвіду, стала зустріч посла України з керівництвом ГНН, яка займається проблемою захисту найбільш соціально незахищених верств населення Індії. Один з напрямів діяльності ГНН — будівництво дешевого житла (на 30—40 відсотків нижче від середньої вартості).

Раніше це було актуально і в колишньому СРСР. Згадаймо хоча б легендарні «хрущоби». І на сьогоднішній день, хоча в Україні ринок житла доволі великий, але він не по кишені переважній більшості наших співгромадян.

Поїздка Георгія Ходоровського викликала великий інтерес в індійських журналістів. Посол України провів три прес-конференції. Український дипломат розповів представникам мас-медіа про внутрішньополітичну і соціально-економічну ситуацію в Україні. Він акцентував увагу преси на досягненнях України в зовнішній політиці, діях Президента та уряду України щодо прискорення процесу інтеграції нашої держави у впливові європейські та світові структури.

Особливий інтерес у індійців викликала позиція України в питаннях ядерної зброї та просування НАТО на схід, комплекс питань українсько-російських відносин, стан і перспективи українсько-індійського співробітництва.

Приємно, що в далекій Індії цікавляться, чим живе і «дихає» український народ. І цей інтерес підтверджується тим, що матеріали прес-конференції Георгія Ходоровського було опубліковано в 15 періодичних виданнях, транслювалися каналами керальського та всеіндійського телебачення, азіатською телевізійною системою.

Підготувала Яна СТАДІЛЬНА (За матеріалами Посольства України в Індії).

ТЕРПІННЯ КАНЦЛЕРА ЛОПНУЛО

Канцлер ФРН Гельмут Коль давно вже є улюбленим персонажем німецьких карикатуристів. Як його лише не зображували «гострі пера», а глава уряду ставився до всіх витівок художників зі стоїчним спокоєм. Однак, як з'ясувалося, терпець у канцлера не безмежний: подружжя Колів подало до суду на журнал для чоловіків «Пентхауз», що видається в Мюнхені, повідомляє ІТАР—ТАКС.

А приводом до їх обурення стала опублікована в журналі карикатура, яка зображувала майже «в костюмі Єви» дружину канцлера Ханнелоре і Гельмута, який захоплено дивиться на неї. Позивачі пред'явили цивільний позов головним редактором «Пентхауза» та видавництву «Петрі», яке розповсюджує його, звинувативши їх в порушенні прав особи і зажадавши компенсації моральних збитків у розмірі 100 тисяч марок. Адвокати подружжя Колів стверджують, що карикатура має визивний і хтивий характер.

На знімку: подружжя Колів.

А коли ми пересядемо у «запорожці»

«Велика загроза» нависла над чеськими чиновниками різних рангів: нині у цій країні мають намір заборонити державним відомствам користуватися автомашинами іноземного виробництва.

Чиновників планують позбавити західних лімузинів — на користь вітчизняних «шкод» і «татр». Принаймні, з такою ініціативою виступив на сторінках газети «Право» голова Громадянсько-демократичного альянсу (однієї з трьох партій, що входять до урядової коаліції) Міхаел Жантовський. На його думку, такий захід слугуватиме скороченню валютних витрат з держбюджету. Перспективи втілення ініціативи у життя виглядають цілком реальними, коли врахувати, що: по-перше, раніше кабінет Вацлава Клауса вже рекомендував чиновникам пересісти до чеських машин; по-друге, в країні тепер відбувається загострення соціально-економічної кризи.

Нагадаю, що й віце-прем'єр Росії Борис Нємцов після переїзду до Кремля заходився пересаджувати на «волги» російських службовців. Може, й українській владі варто поміркувати над можливістю пересадки українських чиновників з розкішних «мерседесів» у вітчизняні транспортні засоби, скажімо, виробництва ЗАЗу?

Мій знайомий службовець, що займає досить високу посаду, на таке моє запитання засміявся: «А коли транспортні засоби ЗАЗу стануть справді автомобілями?..»

Андрій МАРТИНЕНКО.

Крамниця старожитностей

Яна ОСАДЧА, журналіст

Великий та страшний

Хто з нас у захваті від побаченої рукотворної краси не вигукував: «О, це восьме диво світу!» І, зазначте, ніколи ні дев'яте, ні десяте, бо знаємо, що десь є неперевершені так звані «сім див світу»... Протягом двох місяців клуб газетомандрівників «Крамниця старожитностей» розповідав про дива світу, міфи й легенди, пов'язані з ними. І ось надійшла черга останнього — сьомого — дива...

У долині гори Олімп, на якій гордо посідали і славно правили давньогрецькі боги, був священний гай. Тут триразовий олімпійський чемпіон мав право встановити статую зі своїм зображенням — така собі «дошка пошани» у статуях. Окрім статуй смертних олімпійців у священному гаю було багато храмів олімпійських богів. Проте головна святиня долини — храм бога богів Зевса. Саме в стінах цього храма сьоме диво світу — дивовижне скульптурне зображення великого й страшного Громовержця.

Зодчий Фідій взявся до створення сьомого дива вже відомим майстром, завдяки мистецтву якого стародавні Афіни прославилися як одне з найпрекрасніших міст світу. Історія повторюється, і як нині діячів мистецтва і культури залучають наче «заставку» або «затравку» до передвиборчих кампаній сильні світу цього, так само й тоді Фідію «пощастило» бути другом і соратником відомого правителя Греції Перикла. Вороги Перикла, а в сучасному розумінні — члени опозиції, вирішили підірвати авторитет глави держави, звинувативши його друга архітектора у крадіжці слонової кістки й золота із державної казни. Прийомчик, безперечно, знайомий. Як то кажуть, на всі віки й часи.

Саме цього смутного часу й замислили мешканці «олімпійського селища» спорудити в гаю під Олімпом храм Зевса. А над Фідієм, хто єдиний, на думку греків, був гідний виконати це замовлення, вже розпочали суд. Але проти Феміди знов-таки в усі віки й часи був один дієвий засіб. Не просто гроші, а дуже великі гроші. Коротко кажучи, афінське правосуддя відпустило зодчого під велику заставу і він узявся до роботи.

І за кілька років світ побачив храм, усередині якого із золота і слонової кістки здіймалася 17-метрова статуя Зевса. Бог сидів на троні. В одній руці Зевс тримав статую богині перемоги Ніки, а в другій — увінчаний орлом жезл. Голову бога прикрашав золотий вінець. Ноги батька богів у золотих сандалях спочивали на невеликій лавці, прикрашеній золотими левами. Тут, біля ніг божества, й напис: «Афінянин Фідій, син Харміда, створив мене».

Стіни храма було виконано з білого мармуру і тридцять чотири колони оточували його. Стіни ззовні храма оздоблено плитами із барельєфами, які зображали 12 подвигів сина Зевса Геракла.

Скульптура Зевса — воістину диво. За словами істориків, будь-яка людина, на плечах якої лежало ярмо життєвих негараздів, тільки глянувши на божественне творіння Фідія забувала про свої сум і печаль. «Йдіть до Олімпії, — закликав у своїй промові один з ораторів давнини, — щоб побачити творіння славетного зодчого! Велике горе матиме той, хто помре, так і не побачивши його...»

Легенда розповідає, що, завершивши роботу над скульптурою, Фідій надвечір зайшов до храму. Величезне божество дивилося на нього з напівтемряви, слабко відбиваючи вечірнє світло золотом. Чорну мармурову підлогу, створену скульптором, щоб применшити блиск золота і підкреслити білизну слонової кістки, у темряві було майже не видно. Здавалося, що Зевс піднявся із безодні. Фідій запитав: «Чи ти задоволений, Зевсе?» «Так», — відповів громовим голосом верховний Бог і мармурова підлога тріснула від сили звуку...

Із семи див світу збереглися лише єгипетські піраміди, а чудова статуя Зевса залишилася, так само як і решта п'ять, тільки в людській пам'яті й легендах, що їх передають із покоління в покоління. А творіння Фідія в V ст. вивезено з Греції до Візантії, де статуя загинула у вогні пожежі в палаці імператора Феодосія II.

Отже, наша мандрівка наблизилася до кінця. Можливо, дещо сумного... Як, утім, будь-яке завершення подорожі.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, «Голос України»

Найперше помічають того, хто сам себе пропонує

Не тішмо себе ілюзіями!

Прикро, але мусимо про це говорити: про Україну майже нічого не знає світ. Маю на увазі не фахівців з міжнародних відносин, не політиків, а першого-ліпшого обивателя з французької чи іспанської провінції. У ліпшому разі Україна ототожнюється в їхній свідомості із чорнобильською трагедією. Бо найвідоміші українці за всіх часів — учені, музиканти, співаки, режисери — у різних довідках та енциклопедіях ще дотепер подані як росіяни, австрійці чи поляки. Бо донедавна ми не мали власної держави, тому й змушені були наші талановиті попередники йти в «найми до сусідів». Чи не тому, уздрівши на центральному майдані Тулузи, поблизу мерії київських школярів у національних костюмах, зачувши наші танцювальні мелодії, французи запитували: «Ви з Польщі приїхали?» І зачувши, що з України, здивовані відходили, бо про нашу країну вони нічого не знають. Або майже нічого.

І всякі розмови про «популярність» українського мистецтва, зокрема — ужиткового, у світі — то ще один виразний вияв наївного українського романтизму. Бо ніхто нами активно не цікавитиметься, якщо ми самі не робитимемо кроків назустріч.

Ідеться навіть не про новий імідж, не про зміну орієнтирів, а про нелегку роботу практично з нуля. Тим паче, що наше нинішнє жебракування — як на державному рівні, так і в особистих стосунках — аж ніяк не спрацьовує на добрий імідж молодої держави. Скоріше, навпаки... Тому й не поспішають до нас іноземні інвестори з тугими гаманцями.

Саме «просування» нашої країни у Європу, витворення через конкретні проекти її привабливо-притягального «обличчя» стали основними орієнтирами діяльності Всеукраїнського громадського благодійного фонду «Центр співробітництва «Універсо».

— Ми хочемо, щоб Україну знали у світі передусім як цивілізовану європейську країну з багатими і глибокими традиціями, як суспільство з потужним духовним, культурним, науковим і виробничим потенціалом. А не як країну, звідки по всій Європі (і далі!) розтікається потік дешевої робочої сили, яку можна найняти за копійки, — каже президент «Універсо» Аглая Козловська.

Почали з Італії...

Одним з небагатьох вітчизняних конкурентоспроможних товарів залишилося мистецтво, зокрема живопис і балет. Це те, чим ми якщо не дивуємо світ, то принаймні викликаємо зацікавлення. Мабуть, тому свій перший вихід «на люди» «Універсо» розпочав саме з організації культурної імпрези в Італії, в якій узяли участь понад 220 українських артистів. «Чудове літо-95» (а саме так назвали вони цю культурно-мистецьку акцію) покликало-привело до провінції Мачерата такі відомі в нас колективи, як симфонічний оркестр «Україна», Київський театр оперети, дитячий фольклорний ансамбль «Світанок»... Завдяки зусиллям «Універсо» побувала тоді на Апеннінському півострові й велика група українських художників та майстрів декоративно-прикладного мистецтва. Там же, у провінції Мачерата, того самого року взяла участь у престижному міжнародному фестивалі «Arena Sferisterio» і балетна група Національної опери України. Чимало італійців, по суті, вперше побачили українських виконавців, ознайомилися із сучасним нашим живописом та ужитковим мистецтвом.

Схоже, що «Універсо» вибрав правильні географічні орієнтири просування нашої культури на Захід. Отож «Чудове літо-95» стало добрим початком, за яким наступного року фонд зумів організувати кілька виставок українських художників у провінціях Віченца й Падуя, взяти участь в антиядерному тижні, який проводили на Сицилії, влаштувати вернісаж двох художників — італійця Джузеппе Пакамiччо й українця Бориса Федоренка в культурологічному центрі музею-заповідника Лавра.

Мистецтво, без перебільшення, належить до тих явищ, які найшвидше зближують людей, а то й цілі народи. Не потребуючи ані перекладачів, ані посередників. Адже і в пісні, і балетній виставі, і на полотні, коли їх освячено талантом, а не зроблено по-ремісницькому, наспіх, оживає душа народу. Усе те, що дає тому народові силу й надію, що робить його цікавим і привабливим для інших народів.

Я хочу так, щоб літо не кінчалось

А тим паче, коли проводиш його в приязному колі справжніх друзів, у мальовничій місцевості, на землі з багатою історією й давніми традиціями. Скажімо, в Італії.

Багатьом київським дітям — а точніше 320 — торік пощастило провести цілий місяць у північних провінціях Італії, у сім'ях своїх ровесників. Не будемо переказувати їхніх вражень — то би зайняло багато газетної площі. Повторимо лише слідом за столичною школяркою Оленкою М., яка сказала: «Те літо живе в моїй душі, як добра казка». Нагадаємо: більш як сотня дітей, котрі потрапили на відпочинок до Італії, — із малозабезпечених сімей, для яких відправити дитину на оздоровлення навіть у санаторій під Києвом є справою доволі проблематичною.

В «Універсо» розробили свою схему фінансування. Принаймні для перевезення дітей літаками в Італію й назад, бо основні витрати на місці взяла на себе італійська місцева влада і звичайні італійці, які запросили дітей у свої сім'ї. Схема доволі проста: той, хто має змогу, оплачує переліт не лише своєї дитини, а й спонсорує ще одну — з малозабезпеченої сім'ї.

— Наші діти справили дуже гарне враження на італійців, — розповідає Аглая Козловська. — Своєю допитливістю, добротою, вихованістю... Чимало з них сьогодні вивчають — і не без успіху! — італійську мову. Тож нам було вельми приємно, коли цього року італійські родини знову запросили багатьох із цих дітей тепер поіменно.

Двома рейсами понад 200 українських дітей вилетіли на відпочинок до Італії. Готується в дорогу третя група, а там — четверта, п'ята. А загалом на Апеннінах з допомогою (і за сприяння!) «Універсо» побувають протягом кількох тижнів понад 750 київських школярів. Ознайомляться з культурою і традиціями цієї сонячної країни, відпочинуть, знайдуть нових друзів.

Так через дитячі серця, через нове мислення, звільнення від ідеологічних нашарувань і стереотипів прокладаються шляхи у завтрашній день нашого континенту, де домінуватимуть порозуміння та приязнь між народами. Де Україну пізнаватимуть не лише за траурною чорнобильською міткою, а й за іншими ознаками, до яких уже звикли на Заході.

Французькі акценти «Універсо»

Скажімо, за якісними товарами чи за сучасними і надійними послугами, які надаватимуть українські компанії. І перший крок у цьому напрямі фонд також зробив. З його ініціативи й великих організаторських потуг Україна цього року вперше з'явилася на престижному традиційному ярмаркові в Тулузі. Зі своїм невеликим павільйоном, де було представлено роботи наших художників-прикладників практично з усіх регіонів країни.

—Ми привезли до Франції те, що має попит, що може конкурувати з іноземними взірцями, —каже Аглая Козловська, — Але це аж ніяк не означає, що через рік чи два відвідувачі популярної виставки не побачать іншої продукції з українською маркою. Бо вже тепер працюємо в тому напрямі —ведемо переговори з кількома фірмами і підприємствами.

Паралельно з участю у виставці «Універсо» (уже за традицією!) запропонував французам доволі насичену концертну програму, в якій узяли участь відомий ансамбль «Кобза», народний артист України В. Засухін і дитячий танцювальний ансамбль «Любисток» під керівництвом Тетяни і Володимира Єгорових. До речі, цей оригінальний дитячий колектив нині відпочиває в Італії. І, звісно, за першої нагоди виступає перед італійськими глядачами.

Юні виконавці з Києва, схоже, справили найбільше враження на мешканців Тулузи, тому їх запросили приїхати у департамент Верхня Гаронна на більший термін. Щоби виступити з концертами і, звісно, відпочити.

Завдання на завтра

Те, що робить сьогодні благодійний фонд «Центр співробітництва «Універсо» — без перебільшення, наближає нас до Європи і робить нас органічною, невід'ємною частиною цього континенту. Маємо на увазі політичну, культурну, наукову, а не лише географічну належність. Аглая Козловська, поза всяким сумнівом, належить до людей нової, сучасної генерації. Які хочуть — і вміють! — працювати розкуто, результативно, із перспективою. Які вміють знаходити правильні орієнтири, а ще ліпше — своїх спільників і прихильників по всьому континенті. І команду однодумців зуміла дібрати. Ольга Шмигіна, Віра Григоренко, Анатолій Хмара, Валерія Половець — то великі ентузіасти, з якими легко й приємно працювати. Чи не тому «Універсо» має нові цікаві пропозиції з боку громадських організацій та місцевої влади Німеччини, Італії, Франції, Іспанії та інших країн. Щодо спільних акцій і за кордоном, і в нашій країні.

Так, усе це робити нелегко. Тим паче, в умовах нинішньої податкової політики, коли меценат, благодійник, по суті, перебуває в однакових умовах із перекупником, комерційним посередником. Коли кожна благодійна справа наштовхується на безліч бюрократичних перепон. Коли наша суспільна свідомість ще досі відчутно вражена рецидивами вчорашнього мислення.

І все-таки в «Універсо» прагнуть працювати за максимумом, мало того — випереджати час. Чи точніше — працювати за європейськими стандартами.

На знімку: Аглая Козловська із київськими школярами в Італії.

Оксана РЯБОКОНЬ, студентка

Музика кольору

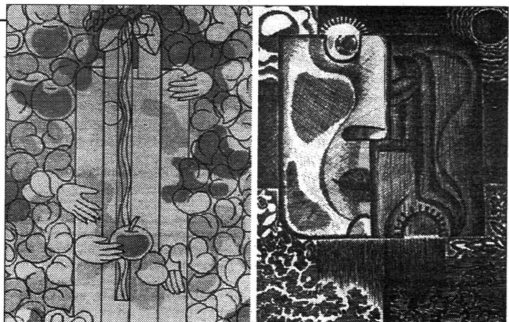
Лірика живопису Олександра Брескіна

Картини київського художника Олександра Брескіна приваблюють передусім справжнім професіоналізмом, багатим діапазоном кольору й фантазією. Своєрідність техніки, що вирізняє справжнього майстра, — не лише щаслива знахідка художника, а й важка праця. Олександр не очікує натхнення. Особливий стан душі — це його постійна настроєність на творчість, на працю.

Олександр Брескін народився 1947 року. Закінчив Київський художній технікум, близько десяти років працював художником-оформлювачем. Згодом, ілюструючи книги й часописи, Олександр проявив себе як талановитий графік. З 1986 року — вільний художник. Працює переважно у складній техніці акварелі. На думку митця, ця техніка відкриває найширший діапазон можливостей для передавання настрою, ідей і життєвих вражень.

В акварельному пейзажі, улюбленому жанрі автора, часто бачимо мотиви неба і гір, назва циклу промовляє сама за себе: «Мальовничі Карпати». Всі роботи виконано легко, без помітного зусилля. У баченні художником природи щасливо поєднуються об'єктивне й особисте, традиційне й новизна. Неповторного ліричного акценту надають творам Олександра східні мотиви.

Нині акварельні роботи О. Брескіна експонуються у меблевому магазині на бульварі Лесі Українки, 26. Місце виставки обрано не випадково. Хоча майже всі роботи писано з натури, кожен, хто заходить, може переконатися, наскільки органічно вони вписуються в інтер'єр приміщення, оживляють обстановку, вносять у закритий простір частинку рідної природи й сонячного світла.

Однак творчість Олександра не обмежується роботами лише у техніці акварелі. Хоча до живопису олією митець прийшов не так давно, результати дивують навіть професіоналів високого рівня. Всі роботи написано в широкому барвистому спектрі. Загострена чутливість до кольору, тяжіння до неповторюваності мотивів і музикальність — найважливіші риси живопису олією Олександра. Про це нагадують і самі назви деяких робіт: «Музика моря», «Струнний настрій».

Художник у своєму живописі намагається передати хисткість, швидкоплинність і водночас багатогранність людського буття.

На знімках: фрагмент роботи «Адам і Єва» (фломастер, туш) і «Філософія життя» (туш, перо).

Наші першодруки

Василь ПРОСТОПЧУК

Високостя земної любові

* * *

Весела одна,
І друга співуча...
А третя — сумна...
Й неминуча.

Жінок не обнімайте, немужчини

Анатолію Говорадлу,
Дмитру Гершензону

Жінок не обнімайте, немужчини,
Нехлопці, не обманюйте дівчат...
Під віями у жінки і дівчини
Тремтить жага любові і зачать.
Любовний шал і жінки, і дівчини
Спалахує на відстані руки...
Жінок не обнімайте, немужчини,
Не зманюйте дівчат, непарубки.
Мужчини, мужчини, мужчини...
На даму — козирний валет,
Високі гусарські чарчини,
Поезії зоряний злет.
Мужчини, гусари, поети...
Для нас нагороди момент —
Жіночих долонь еполети
І рук дорогий позумент.
Жінок не обнімайте, негусари,
Невершники, не кличте на коня...
Жіночі не відкриються вам чари,
Коли в порохівницях — порохня.
Горять в очах коханої Стожари,
Спадають позолочені шовки...
Жінок не обнімайте, негусари,
Козачок не судіть, некозаки.
Мужчини, мужчини, мужчини...
На даму — козирний валет,
Високі гусарські чарчини,
Поезії зоряний злет.
Мужчини, гусари, поети...
Для нас нагороди момент —
Жіночих долонь еполети
І рук дорогий позумент.

* * *

Горді, до першого погляду.
Вірні, до перших розлук...
... Наче медичному огляду,
Ваша оголеність рук.
Наче домашньому доктору,
Ваша покірність плечей...
... Горді, до першого доторку,
Вірні, до перших ночей.

* * *

Неземне
почуття було...
Дивним спалахом
освітило — ошаліле
жіноче тіло,
одчайдушне
його тепло.

Рубаї

* * *

Не поетом, любителем рим,
Не любителем, п'яним у дим,
Молодиці, достойні любові,
Пам'ятайте мене молодим.

* * *

Зі мною дні, як соки вітамінні.
З тобою... Ні... У перестиглім сіні
Серпневий день, мов добрий агроном,
Обдумує закони сівозміни.

* * *

У вар'єте я розслабився трохи.
В ніжках дівочих — і «ахи», і «охи».
Тільки в душі моїй — тиша німа:
На мої гроші задовгі панчохи.

* * *

Не все збулося, що дано,
Не все ще випите вино...
У ніжці з чистого кришталю
Дівоче зблиснуло стегно.

* * *

— Ніхто ще вовком не орав,
— Я дужо м'язами заграв...
З-під лоба глянула вовчиця,
І я слова назад забрав.

* * *

Я виріс бузковим кущем.
Я — щастя любовного щем...
Я міг би і Вам погадати,
А Ви полоснули ножем.

* * *

Ми зводимо замки веселі,
Палаци у стилі Растреллі...
А справжня любов — ні, не там,
А там, де немає ще стелі.

* * *

Найкраще — час тамує гнів,
І чи згадаєш, чим хворів?
Час — добрий лікар, та, кохана,
Ще буде час на лікарів.

* * *

Мед, пшениця, потовчений мак...
На порозі: колядник-приймак...
Не такий вже й солодкий цілунок,
Але довго триматиметься смак.

* * *

В малюнок саду я додам штриха:
Ти маниш небо краєм фартуха,
А ген між віттям крутобоко зріє
Великий плід великого гріха.

* * *

Пахнуть перса твої апельсинно,
Пахне медом стривожене сіно...
... Східно-західний аромат —
Він постійно в мені, він постійно.

* * *

Ми у злеті уже не чужі,
Ми крилаті в стрімкім віражі.
Високостя земної любові
Виміряємо злетом душі.

* * *

— Не пий багато,
—просиш ти мене.
— Жінок чужих не обпікай вогнем...
Коли вина й жінок чужих багато,
Я часто забуваю частку «не».

* * *

— Прости, прости,
— втомився я просить.
Високе небо зимно моросить.
Ти надто горда, щоб мені прощати.
Ти надто гарна, щоб собі простить.

* * *

Те — вино, що давно,
Як з літами воно...
Та з літами смакує
Молоденьке вино.

* * *

Сусідка стелить пальці біля скронь.
І я скажу про жар її долонь...
А у хмільних сусідових очах —
Сторожовий огонь.

* * *

Частіше ти лишаєшся сама,
Частіше дім навідує зима...
Життя подружнє — яблуні у грудні:
Дерева є, а саду вже нема.

* * *

Скільки я не ходив у шинок,
Скільки я не водив у танок,
Скільки я не вдивлявся у щастя —
Я не бачив щасливих жінок.

* * *

У мені — ти одна...
Ти одна... Ти одна...
Світла пам'ять любові —
Імена... Імена...

* * *

Ти сьогодні сумна і тривожна,
Як уранці корчма придорожня...
А на столику чаша моя
То налита вином, то порожня.

* * *

На балу — зовсім юні і літні,
І підкреслено ситнопривітні...
Всі мужчини, немов індики,
А жінки, як птахи перелітні.

* * *

— Життя афішне, любий, не затишне,
Не вогнедишне те, що зовні пишне...
— Так, так, звичайно,
мила, ти — свята,
З якою тільки думати про грішне.

* * *

Наснилось, ніби я — на брамі раю
Очей із грішниць хтивих не спускаю.
Під суд усіх! — кричу...
І каюсь, каюсь...
Таких жінок
Страшним Судом лякаю.

* * *

Відкрита, розкрита,
як біла лілея, розквітла,
Лежиш ти на ложі,
впокорена, тиха і світла,
Відверта і щира,
без остраху...
Тільки дві тіні
Сховались за персами
від сороміцького світла.

* * *

«В Хайяма взяв я форму рубаї»...
А у Павличка — мужність взять її...
Я, може, їх в любові перевершу,
Але вони теж добрі гультяї.

Луцьк.

Оголошення

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

Одне щастя на двох

Важко підрахувати тих, хто закоханий і хто вболіває за чарівну квітку української художньої гімнастики, 21-річну красуню з Одеси Олену Вітриченко. А вона знову подарувала радість своїм шанувальникам: нещодавно на чемпіонаті Європи в грецькому місті Патри стала абсолютною переможницею. До великої золотої медалі додала ще й малу — за вправи з обручем — та срібну нагороду.

Оленка все життя тренується у своєї мами — Ніни Михайлівни. Велику допомогу бронзовій призерці Олімпіади в Атланті і ось тепер європейській примі надають видатні українські тренери Альбіна та Ірина Дерюгіни.

На думку Ніни Вітриченко, її донька, хоча й має тонку вдачу, але вміє чудово «тримати удар» і на арені змагань, і в житті. Ось і в Патрах Оленка виявилася невразливою не тільки для суперниць, а й для суддів. Адже деякі з них відверто не хотіли бачити українську спортсменку в європейській короні.

— Я дуже рада, що в моєї доньки все вийшло якнайкраще, — ділиться Ніна Михайлівна. — Звичайно, допомагали їй багато хто. У збірній України вона вже одинадцять (!) років. Багато часу з нею проводили в Києві на зборах. А поряд завжди були Альбіна Миколаївна та Ірина Іванівна. Донька дуже поважає цих людей, визнає і цінує кожне їхнє слово. Коли протягом трьох років перед Олімпійськими іграми Дерюгіни віддавали перевагу Серебрянській, ми мовчали, бо дуже поважаємо думку цих видатних фахівців. Вони ставили тоді на Катю, а ми з Оленкою терпіли. Тож доньці було дуже важко. Її темперамент, амбіції, спортивний рівень аж ніяк не нижчі, ніж у Катерини. Та жодних розмов ми не вели. Повторюю, бо поважаємо Дерюгіних. Натомість працювали і доводили власну правоту. І тепер дуже радіємо з того, що є членами саме цієї федерації і працюємо у співдружності з чудовими тренерами, які зробили для української та світової художньої гімнастики стільки, що навіть важко оцінити той внесок.

А потім слово взяла чемпіонка: «Я ще перед чемпіонатом казала, що обов'язково виграю. Знала, що правда на моєму боці, що наша федерація сильніша від опонентів. Коли піднялася на п'єдестал пошани і як залунала мелодія нашого Державного гімну, була безмежно щаслива. Тоді і згадала багатьох людей, які допомогли мені досягти мети. Насамперед мою матусю, Альбіну Миколаївну, Ірину Іванівну. Усіх і не перелічити».

... Ще торік, коли Оленка у спекотній Атланті стала третьою, було багато фахівців, які вірили, що сходження Вітриченко триватиме. І на обрії в неї — більші висоти. Піти тоді, задовольнившись олімпійською «бронзою», якось не збігалося з її бойовим характером і талантом. Дівчина вирішила виступати й на наступних Іграх в австралійському Сіднеї. Її тренер і такі авторитети, як Дерюгіни, вважають, що одеситка здатна на високій ноті пройти чергове чотириріччя і штурмувати олімпійську височину.

Після повернення Вітриченко з Греції ми обіцяли взяти в неї ексклюзивне інтерв'ю. Отож, дотримуємося взятого слова.

— А який у тебе характер?

— Стараюся завжди висловлювати власну думку. Якщо зустрічаю нерозуміння, категоричне несприйняття, то неодмінно припиняю дискусію і відходжу вбік.

— Хтось може тебе довести до сліз?

— Так. Моя мама.

— Як позначився на тобі надуманий конфлікт, який спровокували чиновники від спорту і поставили у скрутне становище законну Федерацію художньої гімнастики України?

— Я особливо не втручалася в суперечку. Для мене головним було залишитися в гімнастиці і виступати за збірну України. Дуже не хочу, щоб мені заважали. На жаль, у нас влаштували справжню війну проти професіоналів.

... Такої самої думки й Ніна Михайлівна: «Дилетантські розмови про те, що хтось за тиждень, місяць або навіть за рік когось підготує, викликають лише сміх. Потрібно п'ять, десять років, щоб виховати справжніх майстринь, покласти на це величезну працю і здоров'я. Оце мають затямити, нарешті, керівники спорту...»

А ми продовжуємо розмову з Оленою.

— Чи береш активну участь у створенні композицій, які виконуєш?

— Моя мама каже: якщо виконувати вправи, в яких немає твоїх відчуттів, думок, емоцій, то це те саме, що вдягти чужу сукню. Мені дуже цікавий сам процес створення композицій. У ньому беру найактивнішу участь. Торік у жовтні, коли мама приїхала із суддівського семінару, то показала їй вже наполовину готові вправи з обручем і стрічкою. Решту вправ склали разом. А чудову музику до них написав Анатолій Векшин. Це танго, романс, а мелодію для вправи зі стрічкою гуртом назвали «Ах, Одесо!».

— До речі, схоже, стрічка — твій улюблений предмет?

— Улюблений, але, як і решта. За шістнадцять років занять художньою гімнастикою призвичаїлася до всіх предметів. Кожний з них для мене дуже цікавий. Кажу про це відверто.

— Які слова перед виходом на арену тобі каже Ніна Михайлівна?

— Ні пір'я ні луски. А я у відповідь: «Іди к бісу». Після цього ми обидві всміхаємося. А мені цей традиційний ритуал ще й допомагає зняти напруження.

— Чи маєш відчуття страху перед суперницями?

— Ні. Нехай вони мене бояться...

— Тепер, якщо можна, ще кілька запитань не на спортивну тему. Де ти навчаєшся?

— У Харківському інфізкульті.

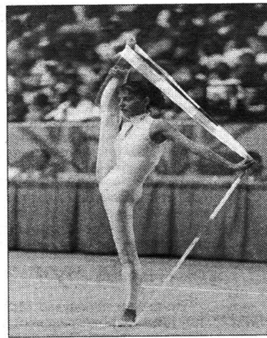
— Але це можна було б зробити і в Одесі...

— На факультеті фізвиховання місцевого педвузу не зацікавлені у спортсменах. Там сказали, що готують не тренерів, а вчителів фізкультури. Що ж, їм видніше.

— А заміж часом не збираєшся?

— Знаєте, я все життя в гімнастиці. Про особисте ніколи було думати. Для такого важливого кроку треба час, щоб хоч трохи розібратися в людях. Тому моє весілля — у віддаленій перспективі. Хоча в житті всяке трапляється...

На знімках: абсолютна чемпіонка Європи з художньої гімнастики Олена Вітриченко.

Справа за середняками та бомбардирами

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. Пропущені матчі 16-го туру.

«Зірка-НІБАС»—«Шахтар». 2:3. 4000. 0:1 Матвєєв, 41, 0:2 Ателькін, 46, 1:2 Соболь, 60, 1:3 Орбу, 70, 2:3 Мартинов, 88. **«Металург»—«Нива» Т. 4:2.** 5000. 1:0 Липинський, 13, 1:1 Закотюк, 16, 2:1 Каряка, 25, 2:2 Т. Капанадзе, 58, 3:2 Каряка, 78, 4:2 Колодін, 82. На 87-й хв. тернополець А. Капанадзе не реалізував пенальті. **ЦСКА—«Торпедо». 5:1.** 1500. 0:1 Р. Бондаренко, 4, 1:1 Мізін, 24, з пенальті, 2:1 Семчук, 30, 3:1 Мізін, 42, 4:1 Мізін, 85, 5:1 Борисенко, 89. **«Дніпро»—«Динамо». 0:1.** 7000. Гусин, 63. На 6-й хв. киянин Ребров не реалізував пенальті.

Матчі 30-го туру. «Ворскла»—«Прикарпаття». 2:0. 9000. 1:0 Хомин, 3, 2:0 Чуйченко, 38. **«Нива» В—«Чорноморець». 0:1.** 2000. Скоропад, 16.

«ДИНАМО» — 72 очка, «ШАХТАР» — 59, «ВОРСКЛА» — 58, «Дніпро» — 54, «Карпати» — 49, «Таврія» — 44, «Чорноморець» — 42, «Металург» — 38, «Зірка-НІБАС», «Нива» Т — по 36, ЦСКА — 34, «Кривбас» — 32, «Прикарпаття» — 31, «Торпедо» — 29, «КРЕМІНЬ» — 24, «НИВА» В — 18.

Майже всі головні питання в нинішньому турнірі вже вирішено: відомі чемпіон і призери, а також дві команди, що прощаються з вищою лігою.

Щасливі сьогодні уболівальники динамівців та донеччан. Але до успіхів цих клубів-грандів ми звикли ще з радянських часів. А от у Полтаві і всюди, де мешкають прихильники «Ворскли», особливе піднесення. Ще б пак, дебютант вищої ліги фінішував на бронзовій сходинці п'єдесталу пошани! Чудовий результат! Величезна заслуга в цьому, звісно, наставника полтавців, тренера з оригінальним почерком Віктора Пожечевського. Молодці і його підопічні, починаючи з молоді і закінчуючи 40-річним Іваном Шарієм. Приємно, звичайно, і за Івана Яремчука, який продовжив життя у великому спорті. У його колекції є «золото» союзних чемпіонатів. А ця перша нагорода українського карбу, гадаємо, для Івана буде не менш цінною, ніж оті золоті.

Останній тур чемпіонату, який відбудеться в понеділок, може вплинути на розподіл місць лише в середині турнірної таблиці. Маються на увазі окремі клуби, що перебувають між першою сімкою і «Кременем» та вінницькою «Нивою». Але завершальний день турніру повинен назвати нам ще й найкращого бомбардира чемпіонату. Адже динамівця Сергія Реброва, який лідирував протягом тривалого часу, на останніх метрах перед фінішем наздогнав настирливий Олег Матвєєв із «Шахтаря». Тепер в обох — по 20 м'ячів. До речі, Ребров міг бути першим і тепер, але не забив пенальті в Дніпропетровську. Тепер йому доведеться постаратися в завершальному матчі проти земляків-армійців. Утім, і Матвєєв, гадаємо, робитиме те саме в домашній грі гірників із футболістами Сімферополя.

Чемпіонат іще не завершено, але в клубах уже думають про наступний турнір (він, швидше за все, стартуватиме 9 липня). Скажімо, в «Прикарпатті» змінився старший тренер. Контракт із Віктором Колотовим у цього клубу закінчився. На його місце повертається Ігор Юрченко.

В. Б.

Кулі для генерального директора

Ми вже коротко повідомляли про вбивство генерального директора ФК «Спартак» (Москва) Лариси Нечаєвої. Пропонуємо вашій увазі нові подробиці цих трагічних подій.

Як стало відомо, повідомляють російські мас-медіа й інформаційні агентства, Нечаєва єдина серед представників 18 клубів вищої ліги російського чемпіонату відмовилася поставити «спартаківський» підпис під продовженням на два роки угоди між Професіональною футбольною лігою і відомою маркетинговою фірмою «Ай-Ем-Джі».

Згідно з цією угодою права на телетрансляції матчів чемпіонату і розіграшу Кубка Росії «Ай-Ем-Джі» перепродує, зокрема 1-му і 2-му російським загальнонаціональним телеканалам (на яких мають право транслювати «Громадське російське телебачення» і «Російське телебачення»). За це ФК «Спартак», наприклад, одержав минулого року 350 тисяч доларів (Нечаєва назвала це в пресі «смішною сумою»). Нечаєва мала намір підписати ексклюзивну, вигіднішу для «Спартака» угоду з «ТВ-6 Москва», що працює на 6-му каналі.

Як повідомили зі штаб-квартири ФК «Спартак», другою вбитою жінкою була не співробітниця клубу, а подруга Нечаєвої Зоя. Водієм працював брат Нечаєвої — Геннадій, який одержав три кулі в живіт.

Джерело в спартаківському офісі спростувало «побутову» версію, зазначивши, що вбивці зробили так званий «контрольний» постріл у голову. У Лариси залишилися двоє синів — 17 та 23 років...

У штаб-квартирі російського футбольного клубу «Спартак» (Москва) відкидають «комерційну» версію вбивства його генерального директора Лариси Нечаєвої, яке було скоєно в неділю у передмісті Пєтушков (Владимирська область, приблизно в 120 км від Москви). Співробітники перебувають у шоковому стані, сам офіс, розміщений неподалік Садового кільця, посилено охороняють. На дверях табличка: «Зачинено з технічних причин»...

Керівництво ФК «Спартак» відмовилося від зустрічі з журналістами. Щоправда, джерело повідомило, що немає жодних підстав вважати, що комерційна діяльність ФК «Спартак» викликала інтерес кримінальних структур. Клуб не займався бізнесом в прямому розумінні цього слова — лише тим, що пов'язано безпосередньо з футболом.

За неофіційною інформацією, річний бюджет одного з провідних клубів у російському футболі, а «Спартак», безперечно, з їх числа, становить в середньому 50 мільярдів рублів. Але ще на початку 90-х років «червоно-білі» стали одним із найбільших імпортерів футболістів: до різноманітних європейських клубів за дуже пристойні гроші було продано провідних гравців — Володимира Безчастних, Валерія Карпіна, Василя Кулькова (нині, щоправда, вже повернулися Ігор Ледяхов, Юрій Никифоров, Олександр Мостовий, Віктор Онопко, Микола Писарєв, Станіслав Черчесов, Ігор Шалімов, Валерій Шмаров, Сергій Юран...

Нагадаймо, нещодавно ФК «Спартак» уклав спонсорський договір з японською фірмою «Акаі» (замість російського «Уренгойгазпрому»), до цього майже півроку вів переговори з американським концерном «Кока-Кола». А в одному із останніх своїх інтерв'ю Нечаєва відзначила, що за допомогою московського уряду розв'язують питання щодо будівництва нового спартаківського стадіону.

До речі, 44-річна Нечаєва з'явилася в ФК «Спартак» три роки тому, приїхавши із Красноярська (Лариса — однокласниця президента і головного тренера Олега Романцева, який родом з цього сибірського краю). Призначення Нечаєвої на пост генерального директора було несподіване, як і її спроба балотуватися в Державну Думу від Ліберально-демократичної партії (її лідер Володимир Жириновський навіть провів кілька рекламних акцій у Лужниках на матчах спартаківців), тоді як ФК «Спартак» офіційно підтримав рух «Наш дім — Росія».

Григорій ГРИНЬ, «Голос України»; Леонард НІКОЛАЄНКО, журналіст

Сяйво згаслої зорі

На космодромі Канаверал (США) нашому землякові Юрію Кондратюку встановлено пам'ятник

У ЧЕРВНІ минає 100 років із дня народження визначного вченого, талановитого інженера, одного з піонерів космонавтики Юрія Васильовича Кондратюка (Олександра Гнатовича Шаргея). Ім'я нашого земляка золотими літерами вписано в історію. Одначе належним чином пам'ять про нього на його батьківщині ще не увічнено...

Полтавський гімназист

Цікаві роздуми московського академіка Бориса Раушенбаха: «Кондратюк перший запропонував, що у разі стартів на Місяць слід створювати базу не біля Землі, а зручніш — навколо Місяця... Він сказав, що, за його уявленням, перша експедиція має здійснюватись так. Політ із Землі у вигляді єдиної ракети, далі летять навколо Місяця, за його розрахунками, три космонавти. Довкола Місяця починає рухатись станція, на якій залишається один із них. Двоє спускаються на спеціальному модулі на Місяць. Як поглянути, що було здійснено за програмою «Аполлон», то це — дивовижний збіг».

Американський журнал «Лайф» 14 березня 1969 року писав, що один із авторів програми «Аполлон» Джон Хуболт, стежачи за польотом свого творіння, думав про Юрія Кондратюка, який півстоліття тому розрахував, що відокремлення апарата від корабля-матки — це найліпший спосіб висадитися на Місяць.

Ні, не випадково, думається, на космодромі мису Канаверал у заокеанській Флориді встановлено бюст Юрія Кондратюка. Американці, це точно відомо, задарма нічого такого не роблять. То чому до останнього часу про визначного полтавця ми майже нічого не знали? Та тому, що життя, буває, влаштовує такі випробування долі, які неможливо збагнути.

У музейній експозиції на чільному місці витяг з метричної книги кафедрального Успенського собору Полтавської єпархії за 1897 рік: «Июня девятого (9) дня рожден, а июля 29 крещен Александр. Родители — студент Киевского университета Игнатий Бенедиктович Шаргей и его законная жена Людмила Львовна...»

Мати майбутнього піонера космонавтики була вчителькою географії та французької мови в Києво-Подільській жіночій гімназії. Разом із чоловіком вона брала участь у студентських заворушеннях у Києві. За що й поплатилася. Її звільнили з-під варти лише через вагітність. Молоде подружжя подалося на Полтавщину, куди ще раніше, після смерті чоловіка, переїхала з Бердичева свекруха, і вдруге вийшла заміж за земського лікаря Якима Даценка.

Студент залишив хвору дружину й немовля під опікою матері, а сам поїхав одучуватися до свого двоюрідного дядька Адольфа Пінскера до Німеччини. Але там його ніхто не чекав. Тоді він їде до Петербурга, де навчання в університеті поєднує зі службою в статистичному відомстві. Тим часом його молода дружина, уроджена Шліппенбах, після арешту та пологів так і не оклигала. Спочатку її помістили в приватну лікарню для душевнохворих у селі Малі Будища, а згодом перевели в Полтаву, де вона невдовзі й померла.

У Петербурзі молодий удівець Гнат Шаргей вступив у громадянський шлюб із Оленою Кареєвою. З часом у 12-літнього Олександра з'явилася сестра Ніна. Саме вона через багато років допомогла розкрити таємницю долі свого геніального брата. А тоді сталося так, що за три місяці після народження доньки Гнат Шаргей несподівано помер. Круглий сирота Саша лишається жити в бабусі та дідуся Даценків, які 1910 року і влаштовують онука для продовження навчання в третій клас другої Полтавської чоловічої гімназії.

Разом з атестатом зрілості та срібною медаллю йому вручають свідоцтво від старости Полтавського станового товариства: «Дано сие Александру Игнатьевичу Шаргею, записанному в числе мещан города Полтавы по семейному списку под № 5960, родившемуся 9 июня 1897 года, для предоставления в высшее учебное заведение. Июня 6 дня 1916 г.».

У тому самому році Олександр став студентом механічного відділення Петроградського політехнічного інституту й оселився в своєї мачухи Олени Петрівни. Швидко заприятелював із рідною по батькові сестрою Ніною. Проте здобути вищу освіту талановитому юнакові завадила імперіалістична війна. 11 листопада 1916 року першокурсника Олександра Шаргея, як і всіх придатних до військової служби студентів, мобілізують до армії.

Служив на Закавказькому фронті. Демобілізований прапорщик царської армії Олександр Шаргей, долаючи небезпечні перешкоди, не без пригод, пробирається через охоплений громадянською війною та безкінечними міжнаціональними чварами Північний Кавказ і в травні 1918 року опиняється в окупованій німцями Полтаві. До того часу бабуся Катерина Кирилівна, яка його виховала, померла, а дідусь Яким Микитович переїхав у свій Зіньківський повіт. В умовах окупації та гетьманщини юнакові з армійською поставою вештатися вулицями міста було небезпечно. Тому Олександр більше часу проводить за книгами в свого друга дитинства Миколи Скрипки на вулиці Гоголя,15. А влітку переїжджає до Києва, де ще до того поселилася його мачуха Олена Кареєва з дочкою Ніною. А там вирують політичні пристрасті: «За врятування Росії», «За самостійну Україну», «За владу Рад», навіть «За анархію — матір порядку»... Всі, як і сьогодні в столиці, прагнуть влади, шукають однодумців. У такій обстановці відставному прапорщику царської армії Олександру Шаргею працювати над розпочатим ще в гімназії рукописом про міжпланетні польоти дуже непросто. Відсидітися на утриманні мачухи теж неможливо. Він підробляє вантажником, слюсарем, електриком...

Зрештою, в листопаді 1918 року його насильно мобілізують у так звану добровільну білу гвардію. Там він зустрічає студента-медика Бориса Арабажина, якого добре знав ще з дитинства. Той і забирає Олександра санітаром в ешелон для поранених.

Дорогою до Одеси, на станції Бобринській, що неподалік Сміли, санітар Олександр Шаргей «відстає» від поїзда й опиняється в будинку матері та вітчима свого товариша по службі в санітарному поїзді. Домовленість була така: коли ешелон прибуде до Одеси, Борис постарається забрати свої і його, Олександра, документи і також втече додому. Та задуму не судилося збутися. Борис захворів на тиф і помер, а Олександр без документів залишився в сім'ї померлого друга. Добре, що вони були шанованими в усій окрузі лікарями й допомогли йому влаштуватися спочатку мастильником та причіплювачем залізничних вагонів, а згодом і механіком на той час уже націоналізованого паровий млин та олійницю колишнього офіцера царської армії Івана Лашинського, що в сусідньому селищі Малій Висці. Невдовзі здібного механіка помітили й запросили працювати на місцеву цукроварню.

Під чужим іменем

Не кожен відвідувач Маловисківського цукрозаводу, нині Кіровоградської області, зверне увагу на скромну меморіальну дошку обіч входу в головний корпус: «У 1921 — 1925 роках на цукровому заводі працював кочегаром, машиністом, механіком майбутній теоретик міжпланетних польотів Юрій Васильович Кондратюк».

Та спочатку про те, як і чому уродженець Полтави Олександр Шаргей став Юрієм Кондратюком. А було так. До середини 1920 року на Україні встановилася Радянська влада. Треба було думати про подальше життя та роботу. Але як легалізуватися молодій людині без документів? За долю пасинка, який два рази побував у білій армії, дуже непокоїлася і мачуха Олена Кареєва. Сталося так, що 1 березня 1921 року в Києві від туберкульозу помер студент університету, уродженець міста Луцька двадцятирічний Юрій Кондратюк. Через своїх київських знайомих мачуха й одержала від учителя Володимира Кондратюка документи його померлого брата. Все інше було справою техніки. Надійна людина доставила ці папери пасинку в Малу Виску. Так, 15 серпня 1921 року полтавець Олександр Шаргей став волинянином Юрієм Кондратюком, а з 19 листопада він уже перебував на військовому обліку під своїм новим прізвищем.

Гіркий присмак визнання

Захоплений проектом позаземних мандрівок, Юрій Кондратюк збирає свої рукописи, креслення, таблиці й 17 серпня 1925 року їде до Москви. У Держвидаві підозріло подивилися на дивакуватого відвідувача, але папери прийняли. І відіслали в Головнауку. Там відповіли: «Чекайте!».

Пошук засобів на життя в столиці приводить Юрія Васильовича до акціонерного товариства «Хлібопродукт». І він іде працювати механіком елеватора станції Криловська Північно-Кавказької залізниці. Уже в грудні того-таки року він одержує першу премію за вдосконалення елеваторного обладнання.

У квітні 1927-го Юрія Кондратюка переводять на нове місце роботи — на будівництво зернових елеваторів у Західно-Сибірську область. Там у січні 1929 року він за власні кошти видає в Новосибірській друкарні дві тисячі примірників книги «Завоевание межпланетных пространств». Перший примірник з дарчим підписом: «С почтением пионеру исследований межпланетных сообщений. От автора Юр. Кондратюка» він надсилає Костянтину Ціолковському.

Учений зі світовим іменем не залишається в боргу й шле у відповідь книгу «Исследование мировых пространств ракетными приборами» з надписом на титульній сторінці: «Многоуважаемому Юрию Кондратюку от автора, 1929 г. 15 февраля».

Невдовзі Костянтин Ціолковський видає свою нову книгу «Космические ракетные поезда». У передмові до неї він схвально відгукується про Юрія Кондратюка як одного із активних розробників ракетної справи.

Сам Юрій Кондратюк у цей час продовжує вдосконалювати зерноелеваторне господарство на неосяжних просторах Сибіру. У місті Камінь-на-Обі до цього часу вірно служить людям унікальне сховище на 10 тисяч тонн зерна. Його збудували 1930 року за проектом і під особистим керівництвом Юрія Кондратюка. Прозаїчні цвяхи тоді, як і нині, були товаром вельми дефіцитним. Тому зерносховище з відвантажувальною естакадою на пристані спорудили без жодного цвяха. За незвичайний вигляд автор назвав своє створіння «Мастодонтом». Так ось, хоч вірте, хоч ні, а та назва доісторичної тварини комусь здалася підозрілою. 31 липня 1930 року Юрія Кондратюка заарештували. І звинувачували в тому, що він спеціально збудував зерносховище без цвяхів, щоб воно швидше розвалилося. На той час депешники ще не до краю розперезалися і тому засудили Юрія Кондратюка лише на три роки позбавлення волі. А вже через рік заслання направили працювати інженером-конструктором із залізобетону в проектне бюро № 14 ПП ОДПУ при «Кузбасбуді» в Новосибірську. Навесні 1932 року за особистим клопотанням наркома важкої промисловості Серго Орджонікідзе невинного Юрія Кондратюка звільнили. Спочатку працює інженером у крайовій конторі «Союзборошно», а згодом Головенерго Вищої Ради народного господарства запрошує його взяти участь у конкурсі проектів потужної вітроелектростанції в Криму на горі Ай-Петрі.

Та унікальний проект Кримської ВЕС законсервували.

Велика Вітчизняна війна захопила Юрія Кондратюка в Москві на посаді начальника відділу Проектно-експериментальної контори Наркомату електростанцій та електропромисловості.

Бувальщини й легенди

Спекотне літо 1941 року. Німецько-фашистські загарбники рвуться до Москви. 6 липня разом із товаришами по роботі Юрій Кондратюк вступає добровольцем у народне ополчення Київського району Москви. Його зараховують червоноармійцем роти зв'язку 62-го стрілецького полку 21 стрілецької дивізії. З історії оборони відомо, як мужньо, без танків і артилерії, ополченці стримували переважаючі сили знавіснілого ворога.

Однополчанин Борис Романенко згадує, як цілий день 3 жовтня біля села Барсуків Калузької області вони вели пекельний бій. З одним із батальйонів перервався зв'язок. Червоноармієць Юрій Кондратюк пішов шукати розрив телефонного кабелю. З того завдання він не повернувся.

У справі колегії Верховного Суду РРФСР від 26 березня 1970 року про реабілітацію Юрія Кондратюка як засудженого 1930 року «совершенно необоснованно» є довідка Генерального прокурора про те, що Юрій Кондратюк загинув на фронті в лавах народного ополчення в 1942 році. Проте документів, які підтверджували б факт загибелі, немає.

Багато плутанини наробив автор виданої в Москві «Трудивдавом» у 1956 році книги «Полет на Луну» Марк Поповський, який 1988 року в емігрантському журналі «Грани» обнародував статтю «Юрий Кондратюк в трех зеркалах: русский дворянин А. Шаргей, украинский мещанин Ю. В. Кондратюк и еврей Самуил Шингер».

Вирішальну роль у піднятті завіси таємничості та поясненні причин розбіжності в біографічних даних Юрія Кондратюка відіграла спеціальна комісія під головуванням академіка Георгія Писаренка. З допомогою компетентних органів удалося розшукати рідну по батькові сестру Ніну Гнатівну Шаргей. Так, вона багато років мовчала тому, що присягнула покійній матері зберегти таємницю брата. У своєму поясненні, копія якого зберігається в Полтавському музеї авіації та космонавтики, вона пише: «... причиною зміни прізвища братом О. Г. Шаргеєм було прагнення уникнути серйозних наслідків, пов'язаних із його службою в білій армії. Може, тоді це було єдиним способом для Олександра Шаргея зберегти волю або навіть життя...»

З аргументами сестри важко не погодитися.

Геніальному уродженцю Полтави випало прожити лише 44 роки. Проте це коротке життя було таке яскраве, що одні дослідники порівнюють його зі сліпучим метеоритом, який промайнув на небосхилі, а інші кажуть: «Ні! Доля Юрія Кондратюка швидше схожа на далеку згаслу зірку, світло від якої і сьогодні йде до людей».

Полтавська область.

Інформація
про випуск акцій нової номінальної вартості АТ «Галол», код ЗКПО 00151650

1. Характеристика емітента

Фірмова назва: відкрите акціонерне товариство «Галол». Місцезнаходження: 293720, Україна, Львівська область, м. Дрогобич, вул. Тураша, 15.

Дата заснування акціонерного товариства: 24 січня 1994 року, дата реєстрації 5 листопада 1994 року, свідоцтво № 00151650, видане виконкомом Дрогобицької міської ради народних депутатів.

Загальний обсяг статутного фонду: 140457,7 (сто сорок тисяч чотириста п'ятдесят сім цілих сім десятих) гривні.

Обсяг сплаченої частки статутного фонду: 140457,7 (сто сорок тисяч чотириста п'ятдесят сім цілих сім десятих) гривні.

2. Дані про емісію акцій

Рішення про збільшення статутного фонду шляхом збільшення номінальної вартості акцій прийнято загальними зборами акціонерів відкритого акціонерного товариства «Галол» 5 листопада 1996 р.

Мета випуску акцій: збільшення статутного фонду у зв'язку з індексацією основних фондів шляхом збільшення номінальної вартості акцій.

Форма випуску акцій: паперова.

Вид акцій: прості іменні.

Кількість іменних акцій: 2809154 (два мільйони вісімсот дев'ять тисяч сто п'ятдесят чотири) штуки.

Кількість акцій на пред'явника: не випускалися.

Кількість привілейованих акцій: не випускалися.

Загальна сума емісії: 1264119,3 (один мільйон двісті шістдесят чотири тисячі сто дев'ятнадцять цілих три десятих) гривні.

Загальна кількість акцій: 2809154 (два мільйони вісімсот дев'ять тисяч сто п'ятдесят чотири) штуки.

Номінальна вартість: 45 (сорок п'ять) копійок.

Число серій: одна серія «А».

Порядкові номери акцій: 0000001—2809154.

Термін і порядок розміщення акцій та повідомлення акціонерів: розміщення акцій здійснюється шляхом обміну акцій першої емісії відповідно до кількості акцій, які є у власності акціонера. Обмін акцій розпочинається через 1 (один) місяць після реєстрації емісії та публікації в офіційній пресі інформації про випуск акцій. Термін обміну акцій не обмежується.

Термін повернення коштів у разі відмови від випуску акцій — не передбачається.

Черговість випуску акцій — акції випускаються однією серією.

Місце проведення обміну: Дрогобич, вул. Тураша, 15.

Права акціонерів у разі нового випуску акцій: без змін.

Правління АТ «Галол»

До уваги акціонерів ВАТ «Корсунь-Шевченківський верстатобудівний завод»!

Чергові збори акціонерів ВАТ «Корсунь-Шевченківський верстатобудівний завод» відбудуться 5 серпня 1997 року о 16.30 в клубі заводу.

Реєстрація учасників 5 серпня 1997 року з 8.00 до 16.00 в клубі заводу.

порядок денний:

1. Звіт голови правління ВАТ про результати фінансово-господарської діяльності ВАТ за 1996 рік.
2. Звіт ревізійної комісії ВАТ за 1996 рік.
3. Затвердження розподілу прибутку за 1996 рік.
4. Дивіденди та порядок їх розподілу за 1996 рік.

Учасники зборів повинні пред'явити реєстраційній комісії документ, який посвідчує особу, і сертифікат на акції.

Телефон для довідок: 2-19-05.

До уваги акціонерів!

Скликаються перші загальні збори ВАТ «Кременчукгаз».

Порядок денний:

1. Зміни та доповнення до статуту.
2. Вибори органів управління ВАТ.
3. Різні питання.

Збори відбудуться 8 серпня о 13 годині за адресою: Кременчук, вул. 60-річчя Жовтня, 58/2, приміщення Палацу культури автомобільного заводу.

Реєстрація акціонерів з 9 години 30 хвилин до 12 години.

Телефони: 7-35-97, 2-24-15.

Правління ВАТ «Кременчукгаз».

ООО «ТЕПЛОПРИБОР» (0532) 59-40-30

Постоянно в наличии новое котельное оборудование:
автоматика КСУМ2П к паровым и водогрейным котлам —3800 грн;
горелочные блоки БГГ/БГЖ к печам ФТЛ, котлам — от 2400 грн;
датчики ДД, ДН, ДНТ — от 95 грн. и др. запчасти;
манометры МП-3у, 4у, ДМ-2005(ЭКМ) — 75 грн. 36/43/76 грн.;
комплектация ГРП (РДБК, КПЗ, ПСК), шкафные;
счетчики газа РГ, СГ, исполнительные механизмы МЭО;
паровые и водогр. котлы «Факел-Г», Д-721, теплогенераторы.
Оптовые скидки, доставка по Украине, премии заказчикам.
Наш адрес: Полтава, ул. Сосюры, 35, тел: 59-40-19, 59-40-21.

Арбитражный суд Донецкой области возбудил дело № 78/5-23 от 06.07.1995 года о банкротстве «ШСУ-3» (Донецк-52, ул. 50-й Гвардейской дивизии, 35; р/с 1609939 в Донецком региональном управлении ПИБ, МФО 334635).

Просим кредиторов в течение месяца обращаться по адресу: 340105, Донецк-105, бул. Пушкина, 34, тел. 90-73-07.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, б. Пушкина, 34), возбудил дело № 29/1-16 о банкротстве ООО «Смерічка» ЛТД (343400, Донецкая обл., г. Артемовск, ул. Обороны, 16; р/с 467055 в УСБ г. Артемовска, МФО 334033).

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, б. Пушкина, 34) возбудил дело о банкротстве № 14-2/8Б ОАО «Агрокомбинат «Углегорский» (343504, Донецкая обл., Артемовский район, п/о «Новолуганское», расчетный счет 389905 в АК АПБ «Украина»).

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются со дня опубликования объявления в течение месяца.

Арбітражний суд Рівненської області порушив справу № 3/9-Б про банкрутство ТОВ «Тродос». Засновник Трофимчук Анатолій Васильович. Р/р 467204, код 13993327 в АК АПБ Україна.

Юридична адреса: смт. Володимирець Рівненської області, вул. Куйбишева, 157.

Кредиторам і санаторам подавати заяви з майновими вимогами до боржника в місячний термін з дня опублікування оголошення за адресою:

266023, Рівне, вул. Віденська, 10.

Арбітражний суд Житомирської області (262014, Житомир, вул. Мала Бердичівська, 25) за позовом Бердичівського м'ясокомбінату порушив справу № 5/33 «Б» про банкрутство ДТКТП «Едельвейс», юридична адреса: 261400, Бердичів, вул. Ново-Іванівська, 44; р/р 366332 в АК АПБ «Україна» Бердичева, МФО 311067.

Державна податкова адміністрація в Орджонікідзевському районі м. Харкова повідомляє, що Арбітражний суд в Харківській області порушив справи:

№ Б-1598/7-72 від 15.04.97 р. про визнання банкрутом ТОВ «Вэнд М»(м. Харків, пр. Кольцева, 132, кв.12, р/р 1467917 в ХФ № 3 «Студгрант»);

№ Б-812/7-72 від 11.03.97 р. про визнання банкрутом ПФ «Даната» (м. Харків, вул. Миру, 20, кв.210, р/р 468435 в СІЕБ «Промінвестгрант»);

№ 810/7-72 від 11.03.97 р. про визнання банкрутом АТ «Н. Р. К.»(м. Харків, вул. Роганська,11, кв.91, р/р 800467374 в АКПБ «Укрсиббанк»);

№ Б-1147/7-72 від 18.03.97 р. про визнання банкрутом ТОВ «Віта ЛТД»(м. Харків,. вул.17 Партз'їзду,34, кв.200, р/р 11467619 в СІЕБ «Мегабанк»).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються Арбітражним судом в місячний термін з дня опублікування за адресою: м. Харків, вул. Сумська,64.

Арбитражный суд Одесской области возбудил дело № 8/120Б о признании банкротом АО «Полиграфмаш» (Одесса, ул. М. Расковой, 9; р/с 260201 в Ильичевском отд. АК ПИБ Одессы, МФО 328395).

Кредиторам и возможным санаторам направлять заявления в месячный срок с момента публикации объявления по адресу: Одесса, проспект Шевченко, 4, Арбитражный суд Одесской области.

Арбитражный суд Автономной Республики Крым по заявлению ГНА в Симферопольском районе возбудил дела о признании банкротом:

№ 1304-5, фирма «Бомаккас» (Симферопольский район, пгт. Молодежное, ул. Строителей, 9, кв. 1); р/с 001468517 в филиале коммерческого банка «Приватбанк» Крымское региональное управление, МФО 384436, ОКПО 19014393.

№ 1305-5, малое предприятие «Элла» (Симферопольский район, с. Доброе, ул. Лесная, 4); р/с 003468028 в ЖДО АК АПБ «Украина», МФО 324281, ОКПО 22263007.

Кредиторам, а также возможным санаторам направлять заявления с имущественными требованиями в месячный срок с момента опубликования объявления по адресу: 333000, Автономная Республика Крым, Симферополь, ул. К. Маркса, 18, Арбитражный суд Автономной Республики Крым.

К сведению общественности.

Шахтоуправление «Красная Звезда» п/о «Донецкуголь» обратилось в Национальную комиссию по вопросам регулирования электроэнергетики Украины с просьбой о выдаче лицензии на осуществление предпринимательской деятельности, связанной со снабжением электрической энергией по нерегулируемому тарифу на территории Украины.

Почтовый адрес: Донецк-31, ул. Роскошная, 1, шахтоуправление «Красная Звезда», тел. 21-99-21.

Арбитражный суд Севастополя (335008, Севастополь, пл. Восставших, 6) возбудил дела о банкротстве:

081/3 ООО «Арт-Сервис» (юридический адрес: 335029, Севастополь, ул. 6-я Бастионная, 46, к. 411, р/с 3467247 в ПИБ Севастополя, МФО 324515, ОКПО 20711772);

162/3 ЧП «Желаем удачи» (юридический адрес: 335029, Севастополь, пр. Ген. Острякова, 97—72, р/с 5468138 в АБ «Таврика» Севастополя, МФО 324377, ОКПО 20686844);

093/6 МЧП ПКФ «Сипан» (юридический адрес: 335906, Севастополь, ул. Новикова-Прибоя, 37—8, р/с 468666 в РФ АКБ «Крымбанк» Севастополя, МФО 384254, ОКПО 20673273);

094/6 ООО «Гелиос» (юридический адрес: 335053, Севастополь, ул. Вакуленчука, 29, р/с 467402 в ПИБ Севастополя, МФО 324515, ОКПО 13776943);

052/3 кооператива «Арго-1» (юридический адрес: 335040, Севастополь, ул. Хрюкина, 20—6, р/с 461165 в УСБ Севастополя, МФО 324195, ОКПО 13774855).

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в месячный срок со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Вінницької області (287100, Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7), порушив справу про банкрутство № 59/2 від 10.04.1997 р. фірми «Приватбудсервіс» (Вінницький район, с. Малі Крушлинці, вул. Дзержинського, 20, р/р 4467830 в УСБ, МФО 302010, код 20117632).

Майнові вимоги кредиторів і заяви санаторів подавати до арбітражного суду у місячний термін з дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, бульвар Пушкина, 34), возбудил дело № 19/1-11-В от 15.04.1997 г. о банкротстве птицефабрики «Раздольная», юридический адрес: Донецкая обл., Ясиноватский р-н, пос. Красных Партизан; р/с 406715 в АПБ г. Авдеевки Донецкой области, МФО 334293, ОКПО 54638880.

Претензии кредиторов и санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Тернопільської області (282021, Тернопіль, вул. Князя Острозького, 14-а) порушив справу № 74/6 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Вікторія» ЛТД. Юридична адреса: 283150, Бережани Тернопільської області, вул. Замкова, 2/36. Банківські реквізити: розрахунковий рахунок 467238 в АПБ Бережан Тернопільської області.

Арбітражний суд приймає заяви кредиторів і можливих санаторів протягом місяця з дня опублікування оголошення за адресою: 282021, Тернопіль, вул. Князя Острозького, 14-а.

За рішенням зборів учасників, ТзОВ «АСКО» (ідентифікаційний код 23702667, р/р 467180 у ЗКФ АППБ «АВАЛЬ» Києва, МФО 322960, юридична адреса: Київ, вул. Чигорина, 59а) повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймають протягом двох місяців від дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, бульвар Пушкина, 34), возбудил дело № 27/1-15Б от 21.04.1997 г. о банкротстве КСП «Россия», юридический адрес: Донецкая обл., Амвросиевский р-н, с. Ульяновское; р/с 400522 в Амвросиевском АПБ Донецкой области, МФО 334129, ОКПО 00848517.

Претензии кредиторов и санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Для України він жив і працював

У НАШ час, коли стверджуємо самостійну й незалежну державу, дедалі більше згадуємо своє минуле і людей, які так чи інакше впливали на розвиток нашої історії. Серед тих, хто закладав підвалини для згуртування українців, для відродження ними незалежності у XX ст., — видатний історик, публіцист і письменник Микола Костомаров.

Уже в молоді роки у нього з'являється задум подати правдиву історію України, що він доволі успішно реалізовує в першій дисертації на отримання ступеня магістра «О причинах и характере Унии в Западной России» (1842 р.). І відразу почалися великі утиски з боку церкви; це змусило молодого вченого змінити тему зовсім на іншу — «Об историческом значении русской народной поэзии» (1844 р.). Проте своїх ідей М. Костомаров не зрікається. Свідчення тому — програмні документи Кирило-Мефодіївського товариства («Книга Буття українського народу», «Правила» і дві відозви), написані ним у дусі ідеалізму та романтизму, із панслов'янськими елементами і пройняті пошануванням християнських цінностей. Однак рік тюремного ув'язнення, проведений у Петропавлівській фортеці в Санкт-Петербурзі після ліквідації товариства, а потім, протягом 1848—1856 років, обов'язкова канцелярська служба в Саратові без права «служити по науковій частині» наклали відбиток на погляди й устремління бунтівливого історика: він займається лише суто науковими справами.

Після себе Микола Костомаров залишив значну творчу й наукову спадщину, яку й на сьогодні ще досконало не вивчено. Основну частину її становлять наукові твори, для написання яких він використав фонди 65 архівів та бібліотек. Це і численні монографії («Богдан Хмельницький», «Русина», «Мазепа і мазепинці»), і публіцистичні статті («Правда москвичам о Руси», «Правда полякам о Руси», «Україна» та ін.). У цих творах автор відстоює самостійність української нації й окремість українського історичного процесу. Вони стали фундаментом для подальшого дослідження історії України XVII—XVIII століть. Багато наукових документів, які він знайшов у процесі вивчення й дослідження історії, частково видано в багатотомній праці «Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России».

Мало хто знає, що М. Костомаров є автором кількох художніх творів. Як письменника його можна віднести до харківської школи романтиків. Найбільше значення мають збірки «Українські балади» (1839 р.) та «Вітка» (1840 р.), видані під псевдонімом Ієремії Галки. У цих виданнях знаходимо і твори з історії Київської Русі та Гетьманщини, в яких автор утверджує думку про нерозривність національної традиції з давніх глибин і аж до сучасності. Сюди увійшли вірші на філософські та історичні теми та вірші про кохання. Менше значення в українській художній літературі його історичних драм («Сава Чалий» — 1838 р., «Переяславська ніч» — 1841 р.). Як і проза М. Костомарова — повість «Сын» (1859 р.), «Черниговка» (1881 р.). Усі його твори писано народною мовою, яку він намагається піднести до рівня літературної.

Звичайно, М. Костомарова ми більше знаємо як видатного історика. І хоча у його поглядах та ідеях були помилки, давайте ще раз згадаємо цю людину, 180-річчя з дня народження якої ми недавно відзначили.

Оксана КОВАЛЬЧУК, Ольга КИСЛЮК, студентки видавничо-поліграфічного факультету Національного технічного університету «Київський політехнічний інститут».

Книжковий кіоск

Роман ВАТРИЧ, журналіст

Видати-то видали. Тепер треба викупити тираж

У видавництві «Рада» побачив світ українсько-англійсько-німецько-російський «Словник фізичної лексики», який містить на 932 сторінках майже 30 тисяч лексем з усіх розділів сучасної фізики й дотичних до неї галузей знань. Робота над цією фундаментальною працею тривала понад десять років під керівництвом учених Володимира Козирського й Василя Шендеровського — укладачів словника.

В Україні протягом нинішнього століття зроблено декілька спроб виробити належну українську фізичну термінологію. Найліпше це вдалося, мабуть, В. Фаворському у 20-х — на початку 30-х років, але невдовзі вчений та його прихильники були репресовані. Тоді й оголосили «націоналістичними» сотні, тисячі термінів, які протягом десятиліть не вживалися. Терміни, які увійшли до словника В. Козирського і В. Шендеровського, добрано з монографій, підручників, довідкової та періодичної наукової літератури. До словника введено нові терміни, що з'явилися останніми

СЛОВНИК
ФІЗИЧНОЇ ЛЕКСИКИ
УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКО-НІМЕЦЬКО-РОСІЙСЬКИЙ
КИЇВ

роками в ядерній і лазерній фізиці, мікроелектронній техніці, квантовій електроніці тощо. Унікальним назвав це видання Надзвичайний і Повноважний Посол Великобританії в Україні Рой Стівен Рів, виступаючи на презентації словника, що відбулася в Будинку літераторів у Києві.

Книга побачила світ за фінансового сприяння відділу національних і мовних питань Київської міської державної адміністрації. Але увесь наклад словника — п'ять тисяч примірників — припадає пилюкою на складах комбінату «Поліграфкнига», бо в процесі підготовки цієї капітальної праці до друку зросли ціни на поліграфічні витрати і тепер видавці винні поліграфістам 18 тисяч гривень. Їх би можна було виручити від реалізації частини тиражу, але ті, кому насамперед потрібен словник — вузи, галузеві інститути, бібліотеки, самі сидять на бобах. А тим часом, як справедливо зауважував Іван Огієнко, наука чужою мовою не пускає в людині глибокого коріння.

Володимир КАЧМАРЧИК, керівник місії «Вістка миру»

Яка сім'я — такий і народ

Вічні цінності

«І поблагословив їх Бог, і сказав Бог до них: плодітеся і розмножуйтеся, і наповніте землю, оволодійте нею, і пануйте над морськими рибами, і над птаством небесним, і над кожним плазуючим живим на землі!» З усього живого на землі найближча до неба —істинна християнська сім'я, в якій і чоловік, і дружина, і батьки, і діти живуть в любові і мирі, —для Господа і один для одного. І навпаки, найближчий до пекла — дім нечестивий, що живе в гріху і в беззаконні, де всі ворогують, розлучаються і де дітей залишають дияволові і всім силам зла.

З мудрої волі Божої сім'я на землі — найменша одиниця людського суспільства, самостійна і самодостатня. Яка сім'я — такий народ, така його цивілізація і такий світ. Ніякий народ не може піднятися вище від середньої сім'ї. Ні морально, ні духовно. Тому зусилля, спрямовані на поліпшення морального обличчя світу і зменшення злочинності, невірності, насильства та іншого зла, мають започатковуватися на рівні сім'ї. Спроби подолати зло поза шляхом морального піднесення сім'ї нічого не дають — усі вони безсильні і марні. Якщо сім'я —нездорова, якщо не повернеться вона до духовних цінностей і не навернеться до Христа, то і весь народ буде скочуватися все нижче і нижче — до падіння і повного розкладу.

«Блажен муж, що боїться Господа, що заповіді Його любить! Буде сильним насіння Його на землі, буде поблагословлений рід безневинних!.. Світло сходить у темряві для справедливих!»

Дорогі читачі! Якщо ви бажаєте більше дізнатися про Бога, пишіть нам. Усім, хто бажає, безплатно вишлемо книгу Джоша Макдауелла «Не просто тесля». Наша місія має можливість проводити заочне біблійне навчання за програмою «Еммаус». Усіх, хто бажає отримати початкову біблійну освіту, просимо повідомити нам у християнську місію «Вістка миру».

Трускавець Львівської області.

Сергій ФЕДОРЕНКО, директор профілактично-оздоровчого центру «ФЕСКО»

Приділіть собі бодай годину

Ваше здоров'я

НИНІ ні в кого не виникає сумнівів, що для збереження здоров'я необхідно постійно виконувати фізичні вправи. Проте в наш час більшість людей ведуть малорухливий спосіб життя, а це, як правило, спричиняє ряд хвороб. Регулярні фізичні навантаження мають комплексний зцілюючий вплив на всі системи і функції організму.

Не слід забувати, що при виконанні фізичних вправ поліпшується кровообіг. В результаті цього клітини нашого організму збагачуються необхідними речовинами та енергією, а також вивільняються від шкідливих елементів. А це особливо важливо за несприятливих екологічних умов.

Здоров'я нашого організму значною мірою залежить від стану м'язів. Обмеження в їжі або голодування на певний час допомагатимуть нормалізувати масу тіла, але згодом втрачені кілограми повертаються. Забезпечити необхідну втрату калорій допоможуть фізичні вправи, а м'язовий «корсет» змінить ваш зовнішній вигляд.

Правильно підібрані навантаження поліпшать роботу головного м'яза нашого організму — серця, зміцнять нервову систему, психічний стан людини.

Але треба пам'ятати — навантаження повинно бути адекватним фізичному стану людини. Тому перш ніж розпочинати заняття слід перевірити функціональний рівень свого організму. Для цього можна використати тест Руфьє-Діксона, а саме: підрахувати частоту пульсу за 15 секунд (Р); виконати 30 присідань за 45 секунд; перевірити пульс відразу після вправ (Р') і хвилиною пізніше (Р'').

А тепер підрахуйте показник за формулою:

$$\frac{P' - 70 + 2\,(P'' - P)}{10} = 1$$

Якщо одиниця дорівнює 8, то стан слабкий, 6—8 —середній, 3—6 — добрий. «Трійка» вказує на дуже добрий стан.

Разом з тим, треба звертати увагу й на об'єктивні показники: самопочуття, частоту пульсу, бажання продовжувати вправи. Саме частота пульсу значною мірою характеризує стан серцево-судинної системи. Норма її у здорової людини — 60—78 ударів за хвилину. Природно, що при навантаженні цей показник зростає залежно від віку й стану здоров'я. Його перевірку слід проводити регулярно, і якщо результати поліпшаться, отже, фізичні навантаження підібрані правильно.

Вважають, що правильним буде таке граничне навантаження, коли частота пульсу сягає 180 мінус вік людини.

З часом, коли організм зміцніє, цей показник можна збільшувати.

Вибір засобів тренування широкий. Найдоступнішим є біг, ходьба, плавання, велосипед, загальнозміцнюючі гімнастичні вправи. Скажімо, завдяки бігові активізуються всі системи. До того ж, біг не потребує спортивних споруд.

Однак чимало людей не можуть бігати через надмірну вагу, хворобу суглобів, серця, похилий вік. У такому випадку треба більше ходити пішки. Щоденна ходьба в належному темпі — це мінімальний, але обов'язковий крок до здорового життя.

Швидка ходьба — королева вправ. Можливостей для її виконання достатньо: пішки на роботу і додому, сходи замість ліфта, вечірні прогулянки. До речі, в Японії дуже популярне правило: щодня робити десять тисяч кроків.

Можна поєднувати ходьбу з бігом. Пробігти, скажімо, 200 метрів, а потім стільки ж пройти, аби не було перевтоми. Поступово дистанції ходьби і бігу слід збільшувати.

І ще одне побажання: займатися ходьбою та бігом бажано там, де чисте повітря.

Корисне й систематичне відвідування басейну. Плавання загартує організм, зміцнить нервову систему, стане найкращою профілактикою захворювань хребта й суглобів.

Потрібно знати, що ефект дають лише систематичні заняття, тому знаходьте щодня бодай годину для свого здоров'я, і воно подарує вам роки щасливого життя.

Бровари Київської області.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 280293.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311110.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.